

(1756) వ్రాయగోరువా రిట్లు వ్రాయవలెను.
H. S. RAO,
P. O. Pundalur, Nilgiris.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

సప్తమాంధ్ర మహాసభ.

సభ ఈనెల 22-23 వ తేదీలను ఆనంతపురమునందు సమావేశమయ్యెను. శ్రీ బాంధవులగు గాడిచర్ల హరిశ్చంద్ర మరాఠు పంతులుగారు అధ్యక్షతన వహించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సభయు, ఆంధ్రమహాసభయు రెండును సొంతవార్యములు జనపదులుచే రెంటి యధ్యక్షకోశవ్యాసముల నొక్కచే విషయముల గూర్చి చర్చింపబడు ననియు, చర్చితచర్యలముగ నుండు నేమో యనియు, రెండు సభలను కలపి యొకటిగ జరిపిన భాగుగ నుండు నేమో యనియు సంజేహించు వారికి యాభాగముల కల్పింపబడెను. రెండు ఉపవ్యాసములను నేర్వేరు ఊహలతో నేర్వేరు భావలతో వ్రాయబడెను. సర్వోత్తమరావుగారు మాతృభాషనే కున్నన తేసిరి. వీరి వ్యాసముల భాషాపటిమ యొక్కదుగ గప్పట్లు చున్నది. భాషను వేలిమి బంగారువలె త్రిప్ప నేర్చుక సర్వోత్తమరావుగారే కవితవదులు నుపయోగ నరవవలసి నచ్చినపు డేకసామాన్యలస్థితి చెప్పవలసివదియె లేదు.

మాటలలో నన్నియు మాటలగట్టికలులే యందును. ఆచరణమవచ్చినపుడు నన్నవదలి లెక్కించుకొనుమన వారందరు. సత్యాగ్రహత్రేణు నన్నింటి మంచిదే. గంధిమహాముఖి అంతటివారు వెనుకకు మరలినపుడు "మనీశానాంతు కాగలి" యనునటుల ఆశ్చర్య గూర్చి చెప్పవలసిన దేమున్నది. సత్యాగ్రహత్రేణు ప్రభావమును జనసామాన్యము గ్రహించి యాశ్చర్యగూర్చుచు పూనుటకు సుసగ్గు లనవలెను సత్యాగ్రహజర వన ప్రియము కాదు. జౌనండురా? కల్లూరాకమానవు. రానిండెందురా? సంతసమే. వీరి! ఎట్టి మహాసభావ్రులు? సంఘము తేర్చువరకు. చప్పలులు గొట్టవచ్చు. సంతసించవచ్చు. మనస్థితి యిప్పటికింకను మించలేదు. మించబోదు. సత్యము. మించుటయు మంచిదికాదు. నయ్యదు. నయ్యదు.

ఏలదురా? దుఃఖములకు చేటు. ప్రజలు విద్యావంతులగునటుల జేయుదు, ప్రాపంచిక వ్యాపారము తెట్లు జరుగుచున్నవో వారికి గుర్తింప నిండు. "బావిలో ఒకబుడిగు" అని వెనుకనొకరు తాటాకు కవలెలో వ్రాసినటుల, వర్తమాన చర్యల నన్నిటిని యున్నది యున్నటుల వర్తమాన పత్రికలలో బ్రయంపించుచున్న జాము. అందునకే యాటంకము లనేకములు కలవు. ఇక మనమేమి చేయుకలదు. చూడు త్రికా కాననము రెండు కావలెను. లేదా, సగ్రుచుగు సగరణ లైన కావలయును. అదిలేనివాడు పత్రికలన్నియు "నేతివీర కావలె."

25-వ ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ.

ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసుకమిటీ యొనుగ బడిన పిదప నియ్యది రెండవవారు కాంగ్రెసునిబంధనల ననుసరించి కూర్చుండినవరి. ప్రథమసభ నిడుడు కడపయందు జరుపబడెను. ఈ రెండవసభ ఆనంతపురమునందు ఈనెల 22-23 వ తేదీలలో జరుపబడెను. ఈవర్షిరపు సూతరయొక్కలు జరుగువరకు, మన కావనిర్మాణసభలో సభ్యులుగనుండి కమర్సు లని పేరొందిన నెల్లూనవారగు ఆచంచర్ల నుబ్బురప్పారావు పంతులుగారు గ్రామసభాధిపత్యము వహించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మేర్పడుటకు వీరు ప్రథమముండియు కృతిరేకాభిప్రాయముగనున్నను, ప్రజాశక్తి ప్రాబల్యము గనుగొనియైనను, తమ పట్టును వదలి ప్రజాపక్షమునకే భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రీయధిపతుల దమ పూర్ణాంగీకారము సొంపగుట సంకల్పముగ నున్నది. కానన నిర్మాణసభలో సభ్యులుగ నున్న పీఠిని యధ్యక్షులుగ నియమించుటచే, తమ యధికారప్రాబల్యమున సంపాదించిన యనుభవజ్ఞానము నంతకు వీరి ప్రారంభోపవ్యాసమున విమిచ్చి ప్రజలకు వెలుపుట కనకాశము కలగినది. ఆవకాశమును నడువయోగ పరచినందులకు వారినిబంధించుచున్నాము. పంతులవారు తమ వ్యాపారారంభమున "రాజకీయములు ఆల్ప సంఖ్యాకులకు మాత్రమే వదలితేయబడినంతవరకు, జనసామాన్యమి! విషయములలో శిధిలీకృత సంతకరకు, మన రాజకీయభివృద్ధి చేయవలయు కలలోని వార్త. భాగుగా కృషి నలుపు రాజకీయసంఘముల మూలమున మనప్రస్తుత స్థితిగతులను ప్రజల కెఱకపరచి, వారిసహాయము నొందుటకు నీజాకలుగును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ మిట్టి సంఘములలో నొకటి. ఇది మండల, తాలూకా సంఘముల నింకను వివిధగ స్థాపించుటవలనము" అని సూచించినదానిని ప్రజాసాయకులు గుర్తించి సంకల్పనమునంతకు కనులు జరుపవచ్చువో "ఆంధ్ర పత్రిక" సూచించినటుల "సభలు మూడు నాళ్ళ చుచ్చుట కింకనూరి, గాళ్ళలాభము గలిగింపనేర" వనుటనిశ్చయము. (తేజాభిమాని)

వివేచనంద్రగారి లేఖ

వివేచనంద్రపాణిగారు "అయ్యకలకారు పత్రిక" కిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఆ స్త్రీయలో మంచి మిత్రులు దొరకినారు. నేను స్త్రీయలో నెక్కగనే సర్ కంకరక నాయకుగారు నాకు కనిపించిరి. నేను నాగదికొరకై నెదకు కొనుచుంటిని. మీకును యిచ్చుటనే స్థలము నిగ్గుయింప బడినదని వారు నాతో తెలిపిరి. మాగదియందు నలుగురుండిరి. సర్ కంకరక నాయకుగారి, వారి కుమారుడు. కుమారుడు బాల్స్టరు ప్రెడికాన్సులలో వ్యాసము వాదవృత్తి నవలంబించుటకు బోవుచుండెను. ఇదివరకెచ్చుటను భారతీయ బాల్స్టరు అధ్యక్షముగ లేడు. అచ్చట వజీరు, భగవాందాసుగార్లు మాత్రమే యొన్నట్లు నాకు తెలియుచున్నది ఇక నొకరిద్ద రిచ్చుకనుండుట కనకాశము కలదు. తన కిచ్చి ప్రఖ్యాతికలంక కంకరునాయకుగారి కుమారుడు తన వృత్తియందు జయప్రదముగ నెక్కగలవ నుట నిశ్చయము. స్వదేశీయతకు ప్రతిఘటనంపాదకు లగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు మూడవ ప్రయోగింతుడు. వీరు మహామూర్ఖులు నమిలి, కాంగ్రెసు మహాసభల వక్షమున ప్రతినిధిగ బోవుచున్నారు. నేను నాల్గవవాడను.

నేను మొదటివరకతి (ఎ) ఛార్జీ నిచ్చితిని. ఆంధ్రచే మంధిరసతి లభించునని కలలతిని. కాని రెండవవరకతి (ఎ) కానునలెనున్న స్థలములు మాకేమిబడినవి. సంక్రామమునకు బూర్వామిగదిలో మాధ్యమములు మాత్రమే యుండెడివి. ఇప్పుడింకొకటి జేర్చబడినది. ఇది యిటు అండ నిండు, యాకు మొదటి వరకతి ఆహారమైనది దొరకు నని ఆలోచించుట, కాని, యిచ్చుట కూడ ఆభాగంమే. రంగస్వామి అయ్యగారు, నేను మాకు ప్రత్యేక భోజనసదుపాయములను చేయగోరవచ్చు దాకాభాగి కారి మాతో, యిది నైసికనాకయనియు, అందుచే ముందునైకుల సౌకర్యమును జూచువరకు మి కట్టి యేర్పాటులను జేయుటకు నీజాతనము చెప్పెను. దీనితో మేము కన్నులు తెరిచితిమి. ఇందును వ్యవహరము యీ నాక నెక్కినను, మాకచ్చట సౌఖ్యము మాకుగల నాకు మూలమున గాక అచ్చటి అధికారుల దక్షువలన లభించునట్లు తోచుచున్నది. ఈ నాక సంక్రామమునకు పూర్వమున్న నాకలవలె సౌఖ్యదాయకముగ లేదు.

సయ్యము మాస్సాను ఇమాము.

సయ్యము మాస్సాను ఇమాముగారు సత్తి నుక సమేతముగ సీవాలోనే ప్రయాణముచేయుచున్నారు. అస్సాము సంఘప్రతినిధులగు బర్మోలాయి, భారతగార్లు యిందులోనే యున్నారు. నేనెప్పుడు వీరున్నగదిలోనే ముండిరి మాస్సాను ఇమాముగారు తమ కుటుంబమునకును, తమకు ప్రత్యేకముగ నొకగదిని తీసికొనిరి. మాతో కొందరువ్యక్తులుకూడ నుండిరి. వారు తమతమ స్థానములనుండి మాత్రమే యుండిరి. వీరిలో కలకత్తా ప్రెజిడెంట్ వ్యాసమురై లగు వాముల్లే, ప్రెజెంట్ గార్లును, పాల్కాప్రెజిడెంట్ వ్యాసమురై యగు వసంతకు మారపల్లికగారును, వారిసతియు గలరు! ఎ. ఆర్. బె. క్వి. వి. సి. ఎస్ గారుకూడ నున్నారు. ఉక్రొగులును, రాజకీయ వాదులును గాక ఆనేకవర్తకులూకూడగలరు. వీరు మర్యాదల వ్యాపారమునకై ప్రాప్యదేశమునకు బోవుచున్నారు. కొంకు మాట్లనో చదవి, శ్రీ సార్వభౌమిని కమిషనుల సండుట

కిడుపున కేటెట్టునాడ గలరు. కొందరు విద్యార్థులు కూడ నున్నారు. ఈ విధముగ నీ నాకయందు భారతీయులు మొత్తముమీద నల్గు సంఖ్యాకులుగ లేరని తెలగలరు.

డాక్టరు నాపుగారు.

ఆలహాబాదు నుండి తేజ బనామూరు నాపుగారు కూడ యీ నాకమీదనే ఆంగ్లదేశమునకు బోవుచుండెను. ఈ నాకయందున్న నాకలో వీరితోకే మితవాదమునకు సంతక పరీక్షగుటచే, ఇంతయందు "పచ్చి అతివాదులలో" వీరు కొంచెము నిగ్గుపడుచున్నారు. వీరితో తమ కుమారుని ఆప్యవర్ధున నో, కేంద్రీడ్డినో జేర్చుటకును తీసికొనిపోవుచుండిరి. అతివాదులైనను, మితవాదులైనను ప్రేమిక విషయమై యేకాభిప్రాయము గలిగి యున్నాము. వంజాము దేశాధిస్థితిని తొలగించుటకు ప్రయత్నింకరలెను.

వంజాము దేశము.

మొదట, వంజాము దేశమున నైది: సంఘమువారిచే విచారించబడి, కిత్తులైనవారికి నచ్చవలెనము సొంపగ వలెను. పిమ్మట, ప్రభుత్వకోంగతము చేసికొనబడిన ఆస్థిలను ఆయానాట్లదారుల కిచ్చివేయవలయును. తరువాత, ఇట్టి స్థితిగతులు మరల సంభవించకుండునట్లు కట్టుబట్టులను చేయవలయును. మా స్త్రీయలో నున్న వారెల్ల రీ విషయముల నంగీకరించిరి. ఇదియే భారతీయుల యేకాభిప్రాయముని నాకలంపు. భారతప్రభుత్వమువారు కూడ వంజాములో తీసికొనబడిన చర్య ఆతిఃతనముగ నున్నదని గుర్తించుచున్నారు. నైసికసంఘములచే విచారించబడిన లాహోరు, ఆయ్యక సరము కేసులలో విధించబడిన కిత్తులను తగ్గించి, ప్రభుత్వము వారు వశపరచుకొనన కొందరు నాయకుల ఆస్తులను తిగి యిచ్చివేయుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినను ఆసోసియేషెను ప్రెస్సు కంటివాద బొంబాయిలో ప్రకటితమయ్యెనని తెలియుచున్నది. ప్రజలు విప్లవోద్యమములో పాల్గొనని వీరికి నయ్యక నున్నయెడల యీ కార్యమును నమర్చించుటకు నీజాతము. ఇట్టి కష్టం కారులకు దయమాపుట కార్యముకాదు. ఈ సంగతులు బట్టి జూచినయెడల ప్రభుత్వమువారు తమ చర్యయందలి లోపమును కుట్టుకుదకు గ్రహించిరిని స్పష్టము కాగలదు. అటు యి నయెడల కిత్తుల నొకప్రతిపత్తులను కూడ సంక్షించి యింతటివందల యిట్టి కార్యములు మరల జరగకుండునట్లేర్పాటులు చేయుటవలసినది. కావున ప్రభుత్వమువారు వంజాము దేశములయెడల చూపిన కారణ్యమిచ్చటి వారి కెన్నోకిని సంకృప్తి గలిపిడి కాదు.

హిందూ దేశమును నున్న శ. శ. శాస్త్రముండి మర

లిం చెడు

అయ్య, మనదేశము కరిశిరులు.

వృత్తులు లేక యెరుచుచే బాధపడుచున్నారు. అందుచేమన కరిశిరులకు పోల్చినాము కలిగించుటయు మనచే న్యదేశి కున్న వాడుకయు జరుగవలసి యున్నది. కనక కరిశిరమునకు విప్లుములు రాకుండ యీ భాద్యిడకు శుద్ధ చరిది రోజునగాని ఆనై అయిదారుకనములలోగాని దేశాభిమానులందరు విప్లు శక్తుని సాక్షిగ న్యదేశివరము నైకొనవలెను.

ముప్పన చినవీరాజు

(1789) పెద్దాపురం.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045) ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు. వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి జీవామృతము 1 అయ్యతామలక త్రైలము జంబీరసాయనం వంచాననలేపము 6 కొమ్మలు 8-4-0 6 కొమ్మలు గల సీసా 1-0-0 ఉష్ణుల బోగ్గొట్టుకు తామర నలుము 8 కొమ్మలు 1-12-0 8 కొమ్మలు గల సీసా 0-8-0 సీసా కు. 0-10-0 దక్షి కు. 0-10-0 ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు. వ్యాకింగు - పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము, క్యాలర్యాగు ప్రతులు ఉచితము. రెంటి విలాసము: వండిట్, మదరాసు. మేనేజరు, అయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు. రి, ఆచార్యక వీ, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ ఆగస్టు నెల 30-వ తేది

శనివారము.

హిందూ దేశ పరిపాలనము: 1917-18 సంవత్సరములు.

1917 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల మొదలు 1918 సంవత్సరపు దిసెంబరు నెల ఆఖరువరకు హిందూ దేశపు స్థితి ఎటు లుండెనో, పార్లమెంటు సభవారికి ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారు నివేదించుటకై, ఇండియా ప్రభుత్వపు ప్రత్యేకోద్యోగి యగు రవ్వబ్రూకు విలియమ్సుగారు లోనివేదికను రాయించు తేసిరి. అనివేదికయందు, పాక్షికాభిప్రాయముల నేతములు వెలువడి, మితవాదులపై సభిమానమును జాతీయవాదులపై విముఖతయు జూపబడినది. ప్రభుత్వనివేదికలలో నిట్టి పాక్షికభావములు వెలువడుట భావ్యముగాకున్నను, హిందూ దేశములోగూడ వేర్వేరు రాజకీయపక్షము లిప్పుడారంభమగుటచే, భావిస్థితి కిది అనుగుణముగ నున్నదనియే సంచయ్యును విలియమ్సుగారు ముఖ్యాంశముల నన్నిటిని పొందుపరచిరి కనుగొనవచ్చును. ఈ గ్రంథములో మొదటి అధ్యాయము, హిందూ దేశము సంగ్రామమునకు జేసిన సాయమును జేర్చుచున్నది. హిందూ దేశ సహాయమును, నివేదికము క్రిందిచుట సమంజసముగ నున్నది. హిందూ దేశ ప్రజలును, సంస్థానాధీశులును, వైశ్యములను సమకూర్చుటయందును, ధనసహాయము గావించుట యందును, ఆహారపదార్థములను నితర సకలకరదార్థములను సమకూర్చుట యందును, జాతీయ నిరుపమానముగు కార్యకలాపము లోనివేదిక వివరింపబడినది. ప్రభుత్వమునకు మాత్రమే గాక, బ్రిటీషు దేశ ప్రజలకుగూడ హిందూ దేశము ఆహారపదార్థములను సమకూర్చి, మానవసేవకు బూనుకొనెను.

ఈవిషయమై నివేదిక మిట్లు చెలుపుచున్నది. "గ్రేటుబ్రిటనుకు ఆహారపదార్థములను సమకూర్చుటకై హిందూ దేశము గావించిన సహాయ మెంతమాత్రము ముఖపడగినదికాదు. లాయడు బార్డిగారు కొంతకాలము క్రిందట తెలిపినట్లు, గ్రేటుబ్రిటను ప్రజలు కొంచెము ఇబ్బందులకు లోనయినను, విశేషభాధల నొందియుండలేదు. ఇందుకు, హిందూ దేశమునుండి వంపబడిన ఆహార పదార్థముల సమృద్ధియే చాలవరకు కారణమని చెప్పువచ్చును. 1915 సంవత్సరారంభమునందు, గోదవుల కంట్లోలు ప్రభుత్వమువారిహస్తములలోనికి వచ్చెను. ఆకాలములో, ముప్పది లక్షల టన్నులకు బైగ గోదవులు మిత్రమండలి దేశములకు రవాణా చేయబడెను. గోదవుల సప్లయల కమీషనువారు, హిందూ దేశములో ఏబదిలక్షల టన్నులకు బైగ గోదవులను కొనిరి. వీటి ఖరీదు పాల్గుకోట్ల సవరనులకు బైగ నుండును."

హిందూ దేశము గావించిన సహాయమున కెల్లరకు సంతృప్తి తెండవచ్చును కాని, హిందూ దేశము కొంతవరకు తనకు మాలిన ధర్మమునకు బూని, కష్టములకు పాలయ్యెనాయని సందియము పొడముచున్నది. ఇటులనే, హిందూ దేశము గోదవులను, గావీ ద్రులును, ఇనుము కుక్క- పాదగిరి, బియ్యం, వంటెను.

హిందూ దేశపు రైల్వేలు, బాగును తీసికొని పోవుటలో సమూల్యముగు సాయము జేసెను. హిందూ దేశము కావించిన సమితసహాయమున కెవరును విచారింప నక్కరలేదు. సంగ్రామ మూలముగ హిందూ దేశము గూడ సమిత లాభముల బొందెననుట నిశ్చయము.

నివేదికము తెలిపినట్లు, ఆ లాభములు విలువలేనివి. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునుండి, హిందూ దేశము విడిపోవ జూచుట లేదనియు, రాజకీయ సంస్కర్తలు రాజభక్తి శూన్యులు గారనియు, ప్రపంచమునకు వెల్లడియైనది. మిత్రమండలి సంగ్రామోద్దేశములు, భారతీయులలో నూతనాశయములను ప్రబులింపజేసెను. ప్రపంచస్వతంత్ర్యసంరక్షణార్థమై పోరాడుచున్న మిత్రమండలి వారికి సాయము జేసేది భారతీయులు, స్వాతంత్ర్యమును వాంఛించుటలో వింత ఎద్దియులేదు. ఈ వాంఛయే స్వపరిపాలనోద్యమమునకు దారి జూపెను. స్వపరిపాలనోద్యమము దేశమందంతటను త్వరితముగ బ్రాకెను. రెండవ యధ్యాయమున విలియమ్సుగారు రాజకీయస్థితిగూర్చి వర్ణించుట ఎంతయు సంభావ్యముగ నున్నది. సంగ్రామమునకును, హిందూ దేశములోని రాజకీయ స్థితికిని, అవినాభావ సంబంధము గలదని, విలియమ్సు గారు రంగీకరించుచున్నారు. కాని, రాజకీయస్థితిని గూర్చి వర్ణించుటలో, వీరు అతివాదులపై నిరసన భావము జూపి, మితవాదులను కొనియాడ బూనుటచే, నిజమగు దేశస్థితిని నిష్పాక్షికముగ వర్ణింప లేకపోయిరి. ఈ లోకమువలన, నివేదికపు విలువ చాల దగ్గుననుట నిశ్చయము. లక్ష్మణపురమున, కాంగ్రెసు సభ సమావేశమై, కాంగ్రెసు విధానము గూర్చి తీర్మానించిన నాటినుండియు వీరు వర్ణించిరి. అప్పటికే, మితవాదుల ప్రాబల్య మడుగంటి, అతివాదులు విజృంభించిరి, వీరు తెలుపుచున్నారు. హిందూ, మహమ్మదీయుల సమైక్య సము గూడ అప్పుడే వారంభమయ్యెను.

సంగ్రామ మొకవంకను, కల్లకు సర్వము కమీషనువారినివేదిక మింకొకవంకను, మద్రాసు గవర్నరు వంజాబు లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగార్ల యుభవ్యాసములును బిసెంటుగారి నిర్బంధవాసమును వేరొకవంకను, అళాంతిని ప్రబులింపజేసెనని, విలియమ్సుగారు రంగీకరించుచున్నారు ఇంతటిలో 20 ఆగస్టు ప్రకటనము బయలుపడెను. ఈ ప్రకటనమువలన, హిందూ దేశ జాతీయవాదులలో రెండుపక్షములు బయలుపడెననియు, బిసెంటుగారి కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షత విషయమై తీవ్రభేదాభిప్రాయములు ప్రబలెననియు, నివేదికము తెలుపుచున్నది. బిసెంటుగారి నిర్బంధవాస విమోచనము, సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు గారు సామ్రాజ్య శాసనసభలో నిచ్చిన క్షమాపణ, మొదలగు సంఘటనములు, యూరపియను సంఘమును మద్రాసు బ్రాహ్మజేతరసంఘమును మేల్కొల్పెనట. ఇంతలో, హిందూరాలు పక్షపు బ్రాహ్మజేతరులు, కార్మికోద్యమమును స్థాపించి, కృషి సలిపియుండిరి. జాతీయవిద్యోద్యమము గూడ స్థాపింపబడెను. ఢిల్లీలో జరిగిన సంగ్రామ సమావేశము నాటినుండియు, రాజకీయ పక్షములు బాగుగ చీలిపోయెనట. ఈ చీలికను, మాంటుఫర్డు నివేదికాప్రచురణము దృఢపరిచెను. జాతీయవాదులు సంస్కరణనివేదికను నిరసించిరినియు మితవాదు లాహ్లాదము గనుబడిరినియు, వీరు వ్రాయుచున్నారు. రాలెలు కమిటీవారి నివేదికాప్రచురణములో, మితవాదుల స్థానము మరింత బలీయముగ నుండెనట. ఇది ఎంతవరకు నిజమో,

విచారింపవలసియున్నది. పిమ్మట ఢిల్లీలో జరిగిన కాంగ్రెసుగూర్చి విలియమ్సుగారు తెలిపిరి.

ఢిల్లీ కాంగ్రెసులో జాతీయవాదుల ప్రాబల్య మధిక మగుటచే, తీవ్రమగు తీర్మానములు గావించబడి, మితవాదులతో కలయిక దూరమయ్యెనని వీరు చెలుపుచున్నను, మహమ్మదీయుల యభిప్రాయము జాతీయవాదుల పక్షమునకు మరింత దగ్గరకు వచ్చెనని వీరు రంగీకరించుచున్నారు. సాతు బరో సంఘనిర్ణయము గూర్చి జాతీయవాదులలో నొక వంకను, బ్రాహ్మజేతరులలో నింకొక వంకను అసంతృప్తి వ్యాపించెనని, వీరు సూచించిరి. రాజకీయోద్యమ చారిత్రము గూర్చి, వీరి పాక్షికాభిప్రాయము లెలులున్నను, వీరు తెలిపిన ఈ క్రింది వాక్యములు కడుహృద్యములుగ నున్నవి.

"రాజకీయోద్యమాభివృద్ధి సత్య మనుట కే మాత్రము సందియములేదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల నాశించువారు ప్రజలలో సత్యల్పాంశమని తెలుపుచు, సంస్కరణోద్యమమును తృణేకరించెడి దినములు గడచిపోయినవి. యుద్ధానంతర సమస్యలలో, హిందూ దేశ రాజ్యాంగ సమస్య చాల ముఖ్యమయినదని, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు గ్రహించునంతటి స్థితి సంభవించెను."

పై వాక్యములు సిద్ధాంతం ప్రభుత్వం, దుర్వాదములకు తగిన సమాధాన మొసగుచున్నవి. మూడవ అధ్యాయమున, విలియమ్సుగారు హిందూ దేశాధిక స్థితిని వర్ణించిరి. వాల్లవ అధ్యాయమున విద్యాభివృద్ధి గూర్చి వివరింపబడినది. విద్యాభివృద్ధిపై ప్రభుత్వమువారు విశేషధనమును వెచ్చించుట లేదని, విలియమ్సుగారు రంగీకరించుచున్నారు.

ఇందులకు కారణములగూడ వారు వివరించిరి. ఈ కారణములు మిగుల అసంతృప్తికరముగ నుండుటయే గాక, కాంగ్రెసు నాయకు లింతవరకును చెలుపుచున్న మొరలనే నవి స్థిరపరచుచున్నవి. విలియమ్సుగారిటుల వ్రాసిరి.

"విద్యపై వెచ్చించెడి మొత్తమునేల వృద్ధిజేయ గూడదని, ఎవరయినను ప్రశ్నింపవచ్చును. ఇందుకు ప్రత్యుత్తరము, హిందూ దేశము బీదదేశమనియే. తన ఆదాయములో 100 కి 4 వంతున హిందూ దేశము విద్యపై వెచ్చించుచునే యున్నది. దేశపు రివిన్యూను వెచ్చించుట కనేకావసరములు గలవు. జాతీయజీవితమునకు విద్య యవసరమునను, దేశభద్రమును వ్యక్తుల క్షేమమును సమకూర్చుట, ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యధర్మము, అన్నిటికన్నను దేశరక్షణమే ఎక్కువభారముగ నున్నది. ఇట్టి దేశరక్షణభాధ్యత లేని దేశములలో, విద్య నెటుల సభివృద్ధి గావించవచ్చునో కనుగొనుటకు, స్వదేశ సంస్థానముల స్థితిని పరికించుట లాభకరము. కొచ్చినులో, పాత శాలకు వెళ్లదగిన ఈడుగలబాలురలో 100 కి 74 మందియు, బాలికలలో 100 కి 34 మందియు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. మైసూరులో గూడ, పాత శాలకు వెళ్లదగిన ఈడుగలవారిలో 100 కి 40 మంది వంతున విద్య నభ్యసించుచున్నారు. హిందూ దేశవిద్యాభివృద్ధికి తగినసహాయము సంపాదించుటకు, బ్రిటీషు పరిపాలకులును, హైందవపరిపాలకులును కొన్ని సంవత్సరముల వరకు మిగులకష్టపడ వలసియుండును. ఈ విషయము చాలముఖ్యమయినది. ధనములభింపనిచో, విద్యాభివృద్ధియు చేకూరదు. హిందూ దేశము, ప్రపంచమునం దర్థాశాసనమును పడయుటయు దుర్లభమగును."

పై వాక్యములలో, విద్యాభివృద్ధి కొరవడుటకు, దేశసంరక్షణపై విశేషధనమును వెచ్చించు

చుండుటయే ముఖ్యకారణ మని తేలుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానములలో విద్యాభివృద్ధి సత్వరముగ కొనసాగుటకు, వారికిట్టి భారములు లేకుండుటయే ముఖ్యకారణము. ఈ సత్యమునే భారతదేశ నాయకు లనేకదినములనుండియు ప్రతిపాదించుచుండిరి. కాని, వారినడుపు లాలింపబడలేదు. ప్రభుత్వమువారుగూడ తుదకి సత్యము సంగీకరింపవలసివచ్చెను. గత మెంటు లున్నను దేశకర్షితు లిప్పుడు మారినవి. యుద్ధము ముగిసి, శాంతి చేకూరినది. జర్మనులు పూర్తిగ పరాజితులయి, శరణు వేడిరి. రుష్యాదేశమున జాల్మివిక్తుల ప్రాబల్య మడగుచున్నది. ఆఫ్ఘనులు పరాజితులై సంధి కంగీకరించిరి. నానాజాతుల సంఘ మొకటి స్థాపించబడి, జాతులమధ్య గలిగిడి పోరాటముల ను సామ్యమార్గముల వదిలించుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో, హిందూదేశమునకు విదేశీయుల దండయాత్రాభయ ముండునని, తలంచుట కవకాశము లేదు. ఇక మీదదయినను, దేశసంరక్షణకై వెచ్చించెడి ధనమును చాలవరకు దగ్గించి, విద్యాభివృద్ధిని కొనసాగించుటయు విద్యాశాఖనంతిను ప్రజాయిత్రము గావించుటయు, ముఖ్యము అంటు రోగములు వ్యాపించుటకు, ప్రజలకు లగిన ఆహారము లేకుండుట ముఖ్యకారణమున, విలియమ్సుగారంగీకరించు చున్నారు. దేశదారిద్ర్యము తొలగినగాని, అంటువ్యాధులు నిర్మూలము గాజాలవు. బలహీనులగు ప్రజల నివ్యాధు లధికముగ పీడించుట నిశ్చయము. పార్లమెంటు సభవారీనివేదికను వదిలేయించి, హిందూదేశమునకు న్యాయము సమకూర్పవలయును. లేనియెడల, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము బలహీనమగుటకు మార్గమేర్పడును.

జాయింటు కమిటీవిచారణ

మద్రాసు మెంటు కృత్రిక ఇల్లుప్రాయముచున్నది: "జాయింటు కమిటీవారు, 1 వ అక్టోబరు వరకును విచారణ న పీవైచుటచేయింతవరకు దెలుపబడిన సాక్ష్యము గూర్చి వారు మననము జేయుట కవకాశ మేర్పడును. కమిటీవారి విచారణ సెప్టెంబరులోనే ముగియుననియు, పార్లమెంటు తిరిగి కూడునప్పటికి, నివేదికము సంసిద్ధమగుననియు, వెనుక తలంపబడెను. అవసరమగుచో సెలవులలో సహితము, జాయింటు కమిటీవారు విచారించెదరని ఊహింపబడెను. కాలయాపన గాకూడదనియు, వెంటనే బిల్లు త్వరలోనే సమములోనికి రావలెననియు, తలచుటయే నీ యూహ ప్రబలుటకు కారణమయ్యెను. లేనిపోని తొందర వద్దతు లిప్పుడు విస్మయింపబడెననుట నిశ్చయము. విచారణ జరిగినకొలదియు స్వపరిపాలనాసమస్య ఎంత క్లిష్ట భూయిష్టమయినదియు, తెలిసినవచ్చెను. తన బిల్లు త్వరలో శాసనము గావలయునని, మాంటాగుగారెంతటి యాతురతితో నున్నను, రాజ్యాంగ సంస్కరణ నిర్మాణమును త్వరలో ముగించుటకు వీలులేదని వారీ సరికి గ్రహించి యుండవచ్చును. విరామమునకు పిమ్మటగూడ జాయింటు కమిటీ వారు సాక్ష్యము తీసికొందురో లేదో వివరింపబడలేదు. కాని, కాపెన ఆరమ్మబీగోరు గారు రాష్ట్రాధిపతులు కొందరు విచారింపబడవలెనని, వట్టుదలతో తెలుపుచున్నారు. ఇకముందు, సంస్కరణములగూర్చి రాష్ట్రాధికారుల యభిప్రాయములు జాయింటు కమిటీవారి దృష్టి నెక్కుడుగ నాకర్షించవచ్చును. శాసనానుసారముగ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లన్నిటికిని తానే ప్రతినిధి నని ప్రభుత్వకార్యదర్శి దెలుపుట, సవ్యముగనున్నను, అనుకూలాభిప్రాయము మాత్రమే వెలువడునటుల, మాంటా

గుగారు చూపుచున్న తంత్రశేషము మాత్రము బయటబడుచున్నది. " మెంటు కృత్రికయొక్క ఊహ సరియగు నేని నీ మారు పార్లమెంటుసభలో సంస్కరణపు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు వీలులేదని తెలిపగలదు. సిడెకోహంకత్తుమువారి కిందువలన తాత్కాలిక విజయము కలుగవచ్చును. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాధికారు లొకను వరీక్షింపబడునెడల, ప్రతికూలురకు బలము కలుగవచ్చును. సిడెకోహంకప్రభుత్వము, ఎన్నికలు త్వరలో జరుగుననియు, సంస్కరణపుచట్ట మందుచే ఫలమగుననియు, తలంచుచుండవచ్చును. కాని, కాలము గడచిన కొలదియు, భారతీయుల కోర్కెలు తగ్గుటకు మారుగ మెచ్చుచుండును. కాలప్రవాహము కార్మికుల ప్రాబల్యమున కనుకూలముగ నున్నది. భారతీయుల కోర్కెలు వచిత్రము లయినవి. అవి ఎన్నటికయినను సఫలముగాక తప్పవు. ఈమారు పార్లమెంటు సభలోనికి బిల్లు రాకపోయినచో, సంస్కరణములు విఫలము లగునని, మెంటు కృత్రిక లోలోన సంతసింపవచ్చును. కాని నిరోధము లధిక మయినకొలదియు, జాతీయోద్యమము సవజీవనమునో ప్రకాశించుచూ గమ్యస్థానము నింకను త్వరలో జేరుటనిశ్చయము. ఆంగ్లదేశమందలి రాజకీయవర్తిసిత్తు లెటులున్నను, భారతీయులు నిరంతరకృషి సలుపుచో, సఫలమనోరథులు గాగలరు.

కీర్తిశేషులగు జనరలు బోతాగారు.

విషజ్వరము, చిన్న పెద్దయను భేదములేక నెల్లరను, మృత్యువార బడ వైచుచున్నది. సుప్రసిద్ధులగు జనరలుబోతాగారుగూడ, తన ఏబదివడస సంవత్సరమున విషజ్వరము మూలమున మరణించిరిని తెలిసికొనుట శంతయు చింతించుచున్నాము. 1862 సంవత్సరమున నేటూలులోని గ్రేటవురులో వీరు జననమొందిరి. 1899 సంవత్సరమున జరిగిన బోయరు యుద్ధమున వీరు తమ శౌర్యప్రతాపముల కనుజటచుటచే, నైన్యాధికర్యము బడయగలిగిరి. పిమ్మట, నాంగ్ల ప్రభుత్వమునకును బోయరులకును సంధిజరిగినపుడు, బోతాగారు సంధికార్యములలో పాల్గొనిరి. అయిదువత్సరములకు బిమ్మట, బోయరులకు స్వపరిపాలన మొనగబడెను. బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు గావించిన కార్యములలో శెల్ల నిది యుత్తమమయిన దని చెప్పవచ్చును. బద్దనైరులై పోరాడినవారివట్ల, నిట్టి యుద్ధారభావము జూపుట, బ్రిటీషుదేశపు కీర్తిని వేనోళ్ల చాటుచున్నది. దీనిఫలిత మూరకబోలేడు. జనరలు బోతాగారు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వముపై పిమ్మట సత్యంతాభిమానము గనుజటచెను. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముపై ప్రేమజూపెను. ట్రాన్సువాలు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమున కనుబంధముగ నుండునని, బోతాగారు ఆంగ్లదేశములో స్పష్టపరచిరి. వారి సచ్చావముచేతనే, దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు వెనుక ననుభవించిన కడంగంట్ల కొంతవరకయినను తీరిపోయెను. ఇటీవల జరిగిన యూరపీయను సంగ్రామమునకు బోతాగారు మిగుల తోడ్పడుటయే, గాక సంధిపత్రముపై సంతకమగుడ చేసిరి. ఇటీవల, వాడ్జిగాజు మొదలగు జాతీయవాదులు దక్షిణాఫ్రికాదేశము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోవలయునని వాదించుచుండిరి. బోతాగారి యుద్ధయమున కేమాత్రము ప్రోత్సాహము జూపకుండిరి. వీరి మరణమువలన, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యాభిమానులకు దక్షిణాఫ్రికాలో గొప్పోష్టము పొట్టిలైననుటకు ఫండితుములేదు. భారతీయుల స్థితి చక్కబడుటకును, వీరి మరణ మొక ప్రతిబంధకముగ వదిలిమింపగలదు.

వృత్తాంతములు

చిలకపట్టి నరసింహాచార్యులుగారు మ్రోగార్లు వకటిగ శిష్యులగుచిరి.

తంజావూరుదేశమున రెయిలు ప్రదేశములందు మాత్రమే యుంచబడిన వైనికానవాధికార నిపుడు తీసివేయబడినది.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము పక్షమున సంఘకాన్త్రమున బోధించు కాళిదాసు తాడ సేర్పాటు చేయుటకున గడ్డి గుగార్లు ఉద్దేశించిరి.

కంతివార్తల అలస్యము:—బొంబాయినుండి లండనుకు, పూర్తిరేటు 3 దినములు, డిఫర్ల 4 1/2 దినములు. లండను నుండి బొంబాయికి పూర్తిరేటు 1 1/2 రోజులు, డిఫర్ల 4 రోజులు.

సంధిసంకేతపుకు విడుదలైన శైలి:—మరల పురములో ప్రవేశించినవాడగ కలకత్తానుంచి పాత్యులును బోపిడులును హెచ్చిపోవుచుండుటవలన అధికారులు మరల వారిలో 70 గురకు వట్టుకొనిరి. వీరు ఇంతలోనే నివారణ కంఠబడుదురు.

కొత్తమునము:—ఈ నెల 27 వ తేదీకి వసూలు 16,78,00,500 రూపాయలు. దీనిలో యధ్యముగ వత్రిము 1,84,82,425 రూపాయలు. ఈ నెల 28 వ తేదీకి వసూలు 16,29,29,100 రూపాయలు. దీనిలో యధ్యముగ వత్రిము 15,01,600 రూపాయలు.

పింతఖర్చు సహకార సంఘాధ్యక్షుడు మెంబరులు ప్రాతములునుకొంబ చెల్లించిన మొత్తము గుమారు రూ.528 లకు రిజిస్టరులో సమాచారముచేయవలసివచ్చెను. కార్యదర్శి మీదకు పూనామీదస్త్రీలు, జి. ఎస్. అప్పిగారి వద్ద కేసులే యుండెను. కేసువిచారణయుండున్నది.

ప్రామాణ్యకాన సభ:—మియూను మహమ్మదు వచ్చి గార్నిషన్లను మేజరులులేలే ఉమాద హాయఖానాటీహాను గాదును ఇండియా ప్రభుత్వము రిజిస్ట్రా కాళియందు అఫీసి యేడింగు శక్తికలిగి ములాగానుక ప్రాత్రగా సభ్యులుగా నియమించు. మొలనుండి గుడ్డితనము తిరిగి దృష్టిని (చ) అంతపులు, బిరుల్

కోలారు గోల్లు పీల్లవర్మచేరు కంఠయొక్క శిష్యులృక్తి కావలసి వచ్చుననియు, మైసూరుసందలి పారిశ్రామిక ప్రతిస్టావలను గూడ కొంతవిద్యార్థుక్తి కావలయు ననియు విద్యార్థుక్తి యుక్తిత్రింగ చాలనిశేషముగ హెచ్చించుట మైసూరు ప్రభుత్వమువారు 82 లక్షల 92 వేల రూపాయల మొనగిరి.

వనివాండు కట్టుకట్టుట:—కలకత్తాలోని భాగ్యసింఘ అందు కంపెనీవారి ఆచ్చు యంత్రకాలలో వనిదేయవారు 500 వంటి వని మూనికేడిరి. మాలి యెక్కువ కావలయు నని వారు కోరుచున్నారు. వారు అట్లర్ల చేయకుండ పోలీసువారికి పిలికిరి.

క్షేణ సంఘము:—భారతదేశములోని కా గాగ్నూముల కరిపాలనమును, అందమాన్యూని సిరణ సెటిలుమెంటు కరిపాలనమును వరీక్షించుటకు నియమించబడిన కమిటీవారు ఆమెరికా, ఫిలిప్పైను దీవులను దర్శించిన పిదప నమంబరు నెల 15 వ తేదీకి భారతదేశమునకు వచ్చెదరు. 1920 వ సంవత్సరము హిందూ మెలాఖుకు కంజాబు రాష్ట్రమున జేయదు.

మేజరు డ్రైగెను ఆనవకకు వడిమిదాకిటిలో మొక దోక్కును కట్టియొంచెను. కట్టునాల గడ్డిగ నుండుటవలన వరి చాల బిగ్గురగా నలున సాగెను. చుట్టు ప్రక్కలవారచట మూగిరి. పోలీసు ఇన స్పెక్టరు సేవలగానా ఆత్రులను నిని ఆదికేతితోయి దాని కట్టుకు విప్పబోయెను. డ్రైగెనుగారు నివారించిరి. అంతట నతడు కేసులే నెను. మేజిస్ట్రేటు హోల్పురుగాక కేసువిచారించి తట్టును బొధించిండునను మా 5 నును, ఇను సుపాయిగు వారిట. వనికి భంగవలగింపించింబుల మా 10 నును జరిమానా వేసిరి. మేజరు గారు అలహాబాదు హైకోర్టులో ఆపిలుచేసిరి. ఆపిలు అంగీకరింపబడెను.

విదేశ తంత్రవార్తలు

(0)
(రైతుల పక్షాన్ని)

ఇంగ్లాండు

ఆంగ్లో-ద్యోగులు.

ట్రైబియల్ ఆఫ్ న్యూజ్.

లండను, ఆగస్టు 26:—ట్రైబియల్ ఆఫ్ న్యూజ్ కార్యదర్శిగ నుండిన శర్ జాన్ బ్రాడ్బరీ గారిని పోలీసులలోని నవ్వు తువారీ నిర్ణయ సంఘమునందు ఆంగ్లంలకు ప్రధాన ప్రతినిధిగా నియమించిరి. ట్రైబియల్ ఆఫ్ న్యూజ్ మార్కులను కూడ చేసిరి. మంత్రివర్గము లోని ఆర్థిక సంఘమువారును, కోశాధికారియు ట్రైబియల్ ఆఫ్ న్యూజ్ కార్యదర్శిగా చేసిరి దాని ఫలితముగ వైయేర్లా టులు జరిగినట్లు రైతుల వార్తా సంఘమునకు తెలిసెను. నవ్వు తువారీ సంఘమువారు చాలామందిని తమలకు చేరువ చేయుచున్నది. బ్రాడ్బరీ గారిని దానికి నియమించినదానికట్టి దానిపొలియమైన కృత్యమును నిర్వహిస్తున్నందున మైక్రొఫోనులను ఉపయోగించుచున్నది. అందుకు కావలసిన కట్టుబడులను తూగుటకై కేక్లెయిన్ ద్యోగ్యుల ట్రైబియల్ జరిగెను. ట్రైబియల్ మూడుకొలులు నెలకొల్పబడినవి ఆయాకు కొలులును కార్యదర్శికిందనే వుండెయ్యను. ఆయాద్యోగి కార్యదర్శిగ నుండును.

జి. సి. బి. ఇ. బిరుదు.

లండను, ఆగస్టు 27:—మేజరు జనరలు శర్ ఫ్రెడ్రిక్ వైట్ న్యూగారికి జి. సి. బి. ఇ. బిరుదును నిచ్చిరి.

నర్ ఎల్. స్మిత్తు.

లండను, ఆగస్టు 27:—ఇండియా గవర్నరు మెంటువారి కోరికమీద శర్ హ్యూబర్ట్ లెఫ్టినెంట్ గవర్నరులో భరితవర్తన నకు వెన్నెముక. కర్తవ్యమును మైక్రొఫోనులను యేర్పాటులను గురించి తెలిసి, దానిని వృద్ధిచేయుటకు కావలసిన కట్టుబడులను నూచించుటకు వారు నియమితులైరి.

నర్ హెచ్. ఎల్. స్మిత్తుగారు.

లండను, ఆగస్టు 27:—కర్తవ్య ప్రతిష్ఠాపనల నిమిత్తము శర్ హ్యూబర్ట్ లెఫ్టినెంట్ స్మిత్తుగారికిందే యా కేసులున్నవిని ట్రైబియల్ ఆఫ్ న్యూజ్ తెలియబరచిన సమాచారము తప్ప. వారు హిందూజాతీయమును, జాతీయ యెత్తుల విస్తృతములను జ్ఞానభారము తగిలిన వారగుచుండునట్లు క్రింద క్లుప్తముగా ముగిసి పోయిరి. స్మిత్తుగారు వచ్చేవారములో ట్రైబియల్ ఆఫ్ న్యూజ్ సెషన్ లలో హిందూజాతీయముల దిగదన. ముఖ్యభూమిభూమిగలవారు వారు కర్తవ్యములలో కొన్ని సమయమునకు మూడుమూడు లాజీ కేసులలో నుండును. ఆత డాడేయిన కేసులకు కార్యక్రమ మేర్పరచ బడును.

స్ట్రెంగ్త్ తులన ప్రభువు మరణము.

లండను, ఆగస్టు 26:—స్ట్రెంగ్త్ తులన ప్రభువునకిటీరల కి మ్యూజ్ తులనభాగమునందు ద్వైతముగిరిత. వాడు మరణించిరి. వారు 1899-వ సంవత్సరము జనవరి 26-వ తేదిని జన్మించిరి.

ఆంగ్ల జేకపువ్యయభారము.

ఇప్పుడు క్రిందపలసిన యవరము.

లండను, ఆగస్టు 27:—ప్రభుత్వకర్తయలకు క్రింద పలకవలయునని పార్లమెంటు సభ్యులయందేమి, ప్రతికూలము, ప్రతివారియందేమి కలదు. వారియందాభావము దృఢముగ కలదు. అందుచేత మైక్రొఫోను లాజీకుబార్త గారు మంత్రివర్గమువారికి జాబుకాగిసిరి మోటారుబండ్ల క్రింద చాలాసార్లు వ్యయమును చేసినది ప్రజలనుకొనుచుండిరి. ఏవిధమునవిచ్చుండలు కలగకుండ సాధ్యమునకు తగ్గించుటకు పిమ్మనది గ్రహించబడినది. తమయధీనమునందున్న కొలుల వ్యయమును తగ్గించవలయునని తమక్రిందనుండిన యద్యోగులకు మంత్రియ సమన్వయము చెప్పవలయును. వాళ్లు ఇప్పుడు తగ్గించుటకు సుయోజనము ఇతరు లాకార్యమును నిర్వహించవలసియుండునని కూడ తెలియజేయువలయును. ప్రజల యభిప్రాయ మిట్లుండెను అందుచేత మేమియులేదు. ఆయాకొలులప్రధానాధికారులు తమయద్యోగ్యులకు కూడ తగ్గించవలసియుండును. యద్యమైక వర్తన మెంటు య

ద్యోగులసంఖ్య తగ్గలేదను వాదము నిరాధారము. స్థితిగతులు మామూలుగనుండువరకును యద్యమునకు పూర్వమునకును తమంత్రియ విభాగించి పుచ్చుకొనుటకు పిమ్మనది. వారికి విభాగించియుండుటకురమే కాని వారు నెలపుకాలములో సంకతుల నాలోచించి ప్రజావాంఛితమున కనుకూలముగ వా రెట్టియేర్పాటులను చేయగలిగినది నెట్టెంబడు మధ్యకాలములో ప్రధానమంత్రికి తెలియజేయ వలయును.

నర్ రోడరిక్కు జోన్సుగారు.

లండను, ఆగస్టు 25:—లండను నగరములో భారత ప్రతికూ నిర్వాహకుల కార్యకర్త మొదలిన శర్ రోడరిక్కు జోన్సుగారు రైతుల కంపెనీలో మేనేజరు డైరెక్టరుగ నున్నారు.

వై మూనిసిపాలము.

నెంటురేఫయలు, ఆగస్టు 27:—లండను నుండి బొంబాయికి బయలుదేరి వచ్చుచున్న బ్రిటిషు విమానము నేడు మైసూరులో బలవంతముగ క్రిందికిడిగెను. యంత్రమునకు కొంత నష్టము గలిగినదని లోనివారికి దెబ్బలు తగులలేదు.

హెండర్సన్ గారు.

ఫిమరు ఆక్షేపణ.

లండను, ఆగస్టు 26:—శర్ హ్యూబర్ట్ రాజువారిగ నుండిన శర్ బార్బు లుకాననుగారికి బయలుగ వెల్లి వుండేయమని హెండర్సన్ గారిలో రహస్యముగ చెప్పివట్టు వారేపిరి కిందిరి. ఆవిరుల చెప్పినాలో యజ్ఞపుచేయుచు ఎఫ్. ఎ. ఫిమరు గారు ఆక్షేపించుచున్నాడు ఫిమరుగారి నేరమును హెండర్సన్ గారియందు ఆరోపించిరి. “యద్యము విమమస్థితిలో నుండి నపుడు హెండర్సన్ గారు మంత్రివర్గమువారిట్లు కృత ఘృతన చేయిరి. వారు తరువాత నుకన్యాసములో నిచ్చిన సలహాల ప్రకారము నడచియెడల జర్మనుల నోడించుచుండ జేరవలయు.” ఇందుచేత మైక్రొఫోనుగలవారి చర్య జరుపుచునని హెండర్సన్ గారు నడిచిరి. అట్లే జరుపుటకు, ఫిమరు గారికిగిరించిరి.

ఇండియా ఆఫీసు ప్రకటన.

లండను, ఆగస్టు 28:—ఇండియా ఆఫీసు కార్యకర్తల ప్రకటించుచున్నారు:—యద్యకాలముగా ఈజిప్టులో గాని ఈజిప్టు తూర్పుభాగమునందు గాని ఇంజనీరు ప్లూటములో వుండేనని వారికి ఇండియాలో కొన్ని యద్యోగములు భారీగ నున్నవి. ఒకసంవత్సరమువరకును ఉద్యోగమునుండును. వానికి రు 800 ల వోసను నుట్టును.

క్రిగెడరు జనరలు జే. జిగెడ్డుగారు చనిపోయిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

లండను, ఆగస్టు 28:—బ్రాత్స్ వాల్ కర్తవ్య భావన ముగలన చాల ప్రతిబంధములున్న వని మాంజేగుగారిలో భారతీయులను విశోపియమున కలిసి చెప్పకొందురు వారిని నేడు మాంజేగుగారు దర్శించెదరు.

కెనడా

యవరాజు వర్తనము.

టోరెంటో, ఆగస్టు 28:—యవరాజుగారు నేడు ఇక్కడకు రాగానే ప్రజలు స్వాగతమిచ్చిరి. ప్రదర్శనము నందు వారిని 80 వేలమంది ప్రజలవీరించిరి. ఆ ప్రదర్శనమున వారు ప్రారంభించిరి. తరువాత యాభిజిత్తువరకు సిటీలోను నడుచు వెల్లిరి. అక్కడ ప్రజలు వారిచుట్టునుగా వాస్తవ్యులము గానించుటకు వీరూహులై యుండిరి ఆ ప్రజాసముదాయమును పోలీసువారికన్యాయుతో నివారించగలిగిరి.

అమెరికా

అమెరికావారి అభిప్రాయము.

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 27:—నెటేరు హిమ్మెట్ గారు వెనెడెంటు విల్లుకుగారిలో సంప్రదించిరి. సంధివరకులను నెట్టెంబడులో అమెరికావారు ప్రవరతపరమ్యుని వారు చెప్పిరి. వారికి అధము 12 గురు రిపబ్లికన్ నెటేరులైన నాహా య్యోగ్యుగ నుండవచ్చును. మోటారు మన్నుగు వ్యవహార సంకర్షణలందుచున్నవి. కరణము అంగీకృతములు కావని వారు తెలిసిరి.

గ్రాన్

డాల్ఫ్ షియా విషయము

రాజీతురు నూచనము

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 26:—డాల్ఫ్ షియా వ్యవహారమును పరిష్కరించు విషయము వెనెడెంటు విల్లుకుగారికి కొన్ని నూచనములను పంపివట్టు తెలియచున్నది. దానిని ఇటలీ వారు రంగీకరింప వచ్చును. దానిని అజువించి పూర్వము కట్టెము ఇటలీవారికి సంక్రమించెను. కాని వారు దానిని 99 సంవత్సరములవరకును వాగజాతీయసంఘమువారికి కవులు కియ్యవలయును. నాకొకొములోని ఒకభాగమును బారాగి నుబాధను కూడ కవులు కియ్యవలయును. హింటులందునకు నష్టమురాకుండ వారు దానిని బాలించెదరు.

మిత్రమండలివారు; రుమేనియనులు.

పార్లమెంటు, ఆగస్టు 25:—రుమేనియా వారిచర్య బాగు లేనందున వారి కివర కావరసామగ్తుల సంపుటకు జేసికొన బడిన కంట్రాక్టులన్నియు నిలిచిపోవుననియు, ఇకమీద రుమేనియనుల కెట్టి సామగ్రియు పట్టు చేయవలదనియు ఉన్నత సభవారు తెలియబరచిరి.

ఆస్ట్రీయా

విమాన ప్రమాదము.

వియన్నా, ఆగస్టు 27:—యద్యది రామపు కమ్మిమను లోని ఇద్దరు ఇటలీ ఉద్యోగులు విమాన ప్రమాదమువలన చని పోయిరి 28 వ తేదిని ఆస్ట్రీయ విమాన నిలయమునొద్ద ఆక్ర మదము సంభవించెను. ఆ విమాన ముప్పడే రోముకట్టెమున వెల్లుటకు బయలుదేరినది.

ఆస్ట్రీలియాలోని జర్మనులు.

సిడ్నీ, ఆగస్టు 26:—మరి ఆతమదల జర్మనులను ఇక్కడ నుండి పంపించివేసిరి. అందులో ఉన్నత వర్తకులు కూడ గలరు. వారు విభాగీయలవారు.

బెల్జియము

సంధి వరతులు.

బ్రుసెల్స్, ఆగస్టు 26:—సంధివరకులకు ప్రవహర మును బెల్జియము నెటేటువారు ఏకగ్రీవముగ నొక బిల్లును అంగీకరించిరి.

రుష్యా

రష్యాలోని యద్యము.

స్వచ్ఛంద సేన ఒడెస్సా చేతులు.

లండను, ఆగస్టు 28:—రష్యాలోని స్వచ్ఛంద సేన ఒడిస్సా చేతుల ఆక్రమించుకొనెను. బాల్కన్ పట్టణము వైపునకు బోల్షి విక్టరీ సేన మరణించుచున్నది. స్వచ్ఛంద సేన ఒడెస్సా చేతుల కట్టుకొనుటకు పూర్వము ఆంగ్లనాకము రైటు దినుములు పట్టణముమీద ఫిరంగులను ప్రేల్చి ననియు తరువాత వైనికులు పట్టణమును దిగుట కారంభించినందు బోల్షి విక్టరీలు తెలియ జేయుచున్నార.

స్వచ్ఛంద వైనికులలో నెరరు మొగట పట్టణము ప్రవేశించినది నిర్ధారముగ తెలియను. దాన్నిను సేనలు మొదట ప్రవేశించివట్టు యాధిక తెలియచున్నది. వారికి ఆంగ్ల నాకము సాహాయ్యముగ నుండినది. కాని అవి ఫిరంగులను వేసినట్లు ఇంకవరకును వర్తమానమురాలేదు. ఉక్రేని యా వారుకూడ దాన్నిను సేనకు తోడ్పడి యుండవచ్చును.

బోల్షి విక్టరీల వరదయము.

యద్యకార్యాలయమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—దెస్సిను గారినేనలండిన పవమటి రంగమునందు సేనాముఖమునం దుండు తులన వైనికులకు పురోగమము కలుగుచున్నది. స్వచ్ఛంద వైనికులు రెండుదినములు ఫిరంగులు వేసినతరువాత పట్టణము లొడిగి ఒడెస్సా చేతుల పట్టుకొనిరి. వారు బోల్షి విక్టరీలను తరిమివేసిరి. నీరునది ప్రాంతమునందు స్వచ్ఛంద సేన కేఫ్ కట్టెమువైపునకు వేగముగ పోవుచున్నది. ఉక్రేనియాలోని బోల్షి విక్టరీలకు నిరుత్సాహకరముగ నున్నది.

క్రొత్త సేనల యేర్పాటు.

స్టావ్రోపొల్ ఆగస్టు 26:—వెట్రోగోరునుండి క్రింది వర్తమానమువచ్చెను.—గవర్నరు మెంటువారు 17, 18 సంవత్సరముల యువకులను సేరలో చేర్చుచున్నార.

రుష్యాలోని ఖయిదీలు.

బోల్షివిస్టుల కేసులలోనుండిన ఆంగ్లవరాకు ఖయిదీలను విడిచిపెట్టే మేజరు లెడరకు ఆను స్పెషల్ గుర్తు ఉద్దేశ్యము నియమించిరి అదియు రుష్యాలోని ఖయిదీల బోధకు.

రుష్యా అంతరిక్షహములు.

టాగ్ న్యూస్, ఆగస్టు 25:— జనరలు డెరిక్ గారే నీకునదివాటి బెన్స్ లు నా క్రమించిరి. తిన్న చిన్న పైకెముల చిట్టి కైతుల సహాయమున కీపుడి కేసుచున్నది. జనరలు డెరిక్ గారి నైపుణ్యము వరుసకు వచ్చిన వెంటనే ఎలిజయటాడు ప్రజలు బోల్షివిస్టుల వైపున సోచియున్నందుచేందరవందర కేసిరి.

ఒకేసాని విప్లవము.

టాగ్ న్యూస్, ఆగస్టు 26:— ఒకేసాని చుట్టునందు బోల్షివిస్టులవై నచటివారు తిరుగ బడుటకు ప్రయత్నముల జరిగించిరి.

జర్మను

రుష్యా ఖయిదీలు.

ప్యాసిస్, ఆగస్టు 26:— జర్మనీలో ఖయిదీలుగ నున్న రుష్యకు వైతముల విడుదలచేసి వారిని తమ దేశమునకు పంపుటకు మొదలిడిరి.

రైనునదీ ప్రాంతము.

ఆంగ్లేయుల ప్రకటన.

కొలంబ, ఆగస్టు 26:— రైనునదీ ప్రాంతమును ఆంగ్ల సేన లాగ్రిమియమియిస్తుంది. ఆంగ్ల దిగ్రహము కొందరు ప్రజాస్వామికమున నెలకొల్పటకు యత్నించుచున్నారు. ఆంగ్లేది రాజ్యాంగవిధానమును ఆంగ్లయుగముగ గారము లేకే మార్పుచేయునాడెద. ఆంగ్లేయుల కంగర్సుకు ప్రకటించెను.

ఆఫ్రికా

జనరలు బోధాగారి మరణము.

కేప్ టౌన్, ఆగస్టు 28:— స్వెన్సోమ్ బ్యూరొలో బాధపడుచుండిన జనరలు లూయీబోధాగారు నేడగ రాత కుపుదాశిక్తియగు పంజా (ప్రాప్తి నుండిన డిటోరియా నుండి కలుగుచున్నది.

జర్మనీలెము కట్టణము.

లండన్, ఆగస్టు 27:— మారీజముగ జర్మనీలెము కట్టణమున కట్టటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నది దీనినిగురించి డాక్టరు సిల్వర్ గారు సమాచారము తయారుచేయుచున్నారు. వారికి సహాయము చేయుటకు ఇంటరు నేషనలు జీయోనిస్టు కమ్యూనికాషన్ సొసైటీ గెడ్డియ గారి నియమించిరి. సొసైటీ లో జీయోనిస్టులందు ప్రతికూలము గురించి వారు నంగతులను వ్యక్తపరుచుచును.

అపూర్వగాన సభ.

శ్రీమంత్ హరిద్రనాథ చటోపాధ్యాయగారు.

హైదరాబాద్ లిబరల పండితుడు.

మహానీధిగాయకులు వాటక పదకొండువల విద్యాంశమును (శ్రీమతి సరోజినీ దేవిగారి సోదరుడు) నగు శ్రీమంత్ హరిద్రనాథచటోపాధ్యాయగారు. నేటిరాత్రి 9 గంటలకు (80-8-19) విక్టోరియా థియేటరున గానభరణు జరిపెనరు. తలలా వాయిదాటకు ప్రత్యేకముగా హైదరాబాదునుండి యొక పండితుని పిలిపించిరి. హిందూస్తానీ కీర్తనలు మున్నగునవి అది మనోహరముగా పాడబడును. ఇందులకు వచ్చిన భవము బాలభటుల కిశోరుడును.

కలకత్తా నగరాధిపతిసంఘాధ్యక్షుడు డా. సి. హెచ్ బొంబాయిగారు కలకత్తానుండి విభుక్తియవారి టంకలాల సంకీర్తన క్రితమునకు మార్చగోరగా వారు నిరాకరించిరి. పిమ్మట దాని నట్లు మార్పులకు కలకత్తా ప్రజల ఆశోక్తమునకును, వాటిజ్యయనకును చాల లాభము గలుగగలదని చెప్పచు ఆ క్రితమున విక్రయించుటలకు వచ్చు పాము ఇంకొక టంకలాలను నిర్మించుటకును, అందులకు కలయు ప్రత్యేకమును కొనుటకును నిరూపించిరి అతడు సహాయముగ మరయొక శిఖను వ్యాసెన.

బాబు కాళీనాథరాయి.

ఖయిదీనుండి విడుదలచేయుట.

27-న తేదిని బాబు కాళీనాథరాయి లాహోరు జయమునండి విడిచిపెట్టిరి. వారిని అసోసియేటెడు ప్రెసు ప్రతినిధి దర్శించి ముట్టాడగా వారు తమ జయము అనుభవమును గురించియు మార్గలఖయిదీల ఆదరణగురించియు చెప్పిరి. వారిట్లు తెలియజేసి:— గత రెండునెలల నండియు మార్గలఖయిదీలకు మేజార్ నెలకంటె బాగానే ఆదరించుచున్నారని వారిప్పుడు 44 మందికలకు. వారిలో 7 గురు యూరోపియను వార్డులకు 87 గురు ప్రత్యేకపు ఇండియను వార్డులకు నున్నారు. మొదటివారికి ఎక్కువసౌకర్యములు కేవు. వారు తమ సొంతబట్టలను వాడుకొనచ్చును. విరోధియను ఖయిదీలకు మాదిట్లు వారిని మారుచున్నారు. సామాన్యపు భారతీయ ఖయిదీలకంటె ప్రత్యేకపు వార్డులోని భారతీయ ఖయిదీలకు బాగానే ఆదరించుచున్నారు. వారు తమ సొంతబట్టలను కట్టుకొనచ్చును. తమ పడుపులను వాడుకొనచ్చును. చెంబుల నుపయోగించుకొనచ్చును. మామూలు వారికంటె మంచి తిండినే పెట్టుచున్నారు. వారివారి స్థితిగౌరవములకు తగిన పనులకు వారిచేత చేయించుచున్నారు. వారిసంఖ్య స్వల్పముగ నే యున్నది. చాలమంది ఖయిదీలను మామూలు కట్టుకొనవలెనే చూచి వారికిరలెనే సామాన్యపు తిండి పెట్టుచున్నారు.

ఇటీవల కేక్షలను కిక్కించిరి కదా, దానిని గురించి కేక్షలేమనుకొనుచుండిరిని క్రిష్టింప రాయిగాట్టు సమాధానము చెప్పిరి. నేను చాలమందితో ముట్టాడితిని. కేక్షలకు క్రిష్టింపించుటకు వాళ్ళు నెవరికిని కృపితులకలేదు. దయచూపి సంహారము వారు కృతజ్ఞులే కాని వారు నిర్దోషులకునియు నిరపరాధులకునియు నమ్మియుండిరి. కేక్షలు నడకనుదేక్షానందు గాంతిని మామూలుస్థితిగతులు ప్రారంభించుటతోడనే విడుదల చేయుచునని కనిపెట్టుకొనియుండిరి. కాని ఇక్కడు స్థితిగతులలో నేమియు నలడలేదు. వారికి అతిశయితులు విధించి అందులో కొంత కిక్కించుటలను వారి కట్టు సంతోషము కలుగును.

మద్రాసు స్టాంకాసు కోర్టు.

దావా నెంబరు 6693—1919.

వాదలు— యం. నరసింహులు కెట్టి.
యం. వెంకటాచయ్య కెట్టి.
ప్రతివాదులు— కమ్మ. వారాయణస్వామి కెట్టి.
కమ్మ. తాయారమ్మ.
యీ వ్యాజ్యము 1919 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 8-న (తేది 8-న జడ్జి ముందరగ విచారణకు వేసియున్నది. ఆ రెలిపించబడినది.
యం. నరసింహులు కెట్టి.
యం. వెంకటాచయ్య కెట్టి.
28-8-1919 వాదలు

హనుమాన్ బోరక్కు నబ్బు

దీనియందు సందేహితుల్యము లగు వస్తువులు చేరియున్నవి. ఇల్లి సంబంధమును పండ్లు, దురద, గట్టి, పొడలు, మొదలగు, వర్మ వ్యాజ్యము అత్యవ్యక్తముగా బాగును. వర్మమునకు మృత్యువును, నునపును, వాడెమును, ఇచ్చును. అన్నివోట్లకు క్రియమునకు దొరకును. క్రొత్తిల్లవై మూసానుమాన్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపును.
ఎస్. రంగనాథం కెట్టి అందు బ్రదర్, మదరాస్.

చెటిలు, బిమ్మము, నూనెముంత్రిములలో కల్తీలేని నువ్వులనూనె, కొబ్బరినూనెలను కరి శుద్ధముగ తయారు చేయుటను. ధరలు సరసముగ నుండును. (1608)
పిలాసము:—పి. యన్. వెంకటేశ్వరులనాయుడు
మర్చంటు అండు కమిషను ఏజంటు
బరంపురం గంజాం.

పరిశ్రమల అధికారి:—బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు పరిశ్రమలకాబట్టి డిప్యూటీ కలెక్టరు కదవిని తాత్కాలికముగా విప్పించి, ఎస్. ఎస్. బి. మా. ఐ. సి. ఎస్. గారిని ప్రస్తుత ముపదవికి నియమించిరి.

అభ్యర్థి! ఇదివి విచిత్రము! ఆశ్చర్యం!

శ్రీ ఆంజనేయ మంత్ర శాస్త్ర.

గణిత ఆరూఢం

ఇందులకు అందటికి తెలియజేయుడ మేమనగా.— జనగబోవు సంకలనము యందుగా తెలిసికొని గోరవారు, ప్రకృతి మూలముగా వ్రాసి, దానిని ఒక కవచము నుండి బాగుగా సీలుగానీ క్రింది అద్రుమకు పంపండి మీ యొక్క సీలుకవచము తెలియజేయడనే తగు మై నమము (వ్రాసి, మేమువ్రాసిన జవాబును, మీయొక్క సీలుకవచము చేర్చి మీకే అందబడును. అయితే మీరు ప్రకృతిలకు వ్రాయనవచ్చును, ఉండుగంట నిమిషములకు అయినా లేక పుట్టిన సంకల్పరం నెల తేది గంటలకు అయినా అకల్మం కనిపించలేదు. కవచము కూడనే క్రింద వివరించుచుండు కట్టుం కుడి అద్దగు మూలమున అంపిననే గాని బదులు చెప్పబడబాలదు అయితే దొంగతనముగాని, గర్భ మెంబుకు కరోధమున వాటికిగాని బగులు చెప్పబడబాలను.

ఇదియును గాక, “మిత్రశంకరాచార్య” “వ్యాపారలభం” “సర్వకార్య విహారిణి” “సర్వకార్యసిద్ధి” మొదలగు వాటికి, రత్నబంధనములు తయారు చేయుటకును. వారికే ప్రభులములు కూడ చెప్పబడును. వివరములను తెలియజేయున వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

For further particulars please apply to the below address.

కెల్లం - వివరము.

ఇండియా డెవలప్ మెంట్

1 మొదలు 6 ప్రకృతిలకు చార్జి 1-0-0
6 వైగా, ప్రతి ఒక్కొక్క ప్రకృతి 0-4-0
రంగును, సింగపూరు మొదలగు నెలవటి ప్రదేశములకు,
1 మొదలు 6 ప్రకృతిలకు 2-0-0
6 వైగా ప్రతి ఒక్కొక్క ప్రకృతి 0-8-0
టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్యర్.

(1741) (ముద్రలు వేట్టులు. కలవనూరు, (దక్షిణ ఆంధ్రప్రదేశ్).)

విక్టోరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరిక్షమును బహువిధముగా వాడుకేయుటకును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముగ వాడకమును, తిరిగి దృష్టిని (క) గలరు. కంటిలో పువ్వులు, పువ్వులు, పువ్వులు, కగ్రా నకును నేటికీగములు వుడుర్చుటకును. (1568)

1. ఆంగ్లేయ వైద్యముగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రకృతిలు గలవు. రెల 1-4-0. 2. వైద్యమును కీను అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. రెల 1-0-0.
వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జను.

Vitafer
The Greatest of all Tonic Foods

is a nerve food which may be taken absolutely without risk of overstimulation or reaction, and with entire medical approval, because it rebuilds natural forces and replaces the daily expenditure of nervous energy.

Obtainable from Spencers, Madras and Branches.

Vitafer Small Tin	2 4 0
" Medium "	3 14 0
" Large "	6 12 0

సానికాది వార్తలు

టపావిళ్లలు (పోస్టల్ స్టాంపు):— ఈ త్రవల పంజీయం టపావిళ్లలను (విడిపోస్టల్ స్టాంపులు) 70 ఏండ్లు క్రితం మొదటిసారిగా కనిపెట్టెను. (తరువాత 80 వేలరకము టపావిళ్లలున్నవి.

కృష్ణలీలనాటికము:— చెన్నపురి ఆంధ్రసభ వారు విజ్ఞానపురమందిరమున యీనెల 31 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 5.30 గంటలకు వందేతి కే. ముఖ్యమంత్రి శాస్త్రిగారి వద్ద కృష్ణలీలనాటికమును ప్రదర్శించెదరు.

రంగూను విద్యుత్తు:— అన్ని వ్యాపారములు ప్రైవేటు గూడ దొరకననుచు పరిశీలన చేర్చినది. జనరల్ మేనేజరు ఏ.వి.వి. వరకు వాయిదాదేవులు ఈ నెల 28-వ తేదీన ఈ 347-80 ధర మీద బంగిని.

మైలునాటికలు మైలు:— ఒక మైలు దూరము 250 అడుగులు. నాటికలు మైలు 6080 అడుగులు. (కనుచును గుండ్రముగా నుండును. దాని మధ్య కొలత 21600 నాటికలు మైలు. ఒక డిగ్రీకి 30 నాటికలు మైలు.

స్వేయనరాజగారు:— స్వేయన శత్రు రాజు జన్మస్థానముగా పాలసామ్రాజ్య గలవారు. మిక్కిలి వినయ భంగులవారు. రాజున మేమార్చియను గూడ కనవడకుండ వారు మెలంగెదరు. వారు త్వరలో వివాహమునొనరింపబడును అని నమ్మినట్లు తెల్లవలచుచున్నాడు.

తలనెరయుట:— ఈ కాలమున తలనెరయుటకు అవసరమైన ముఖ్యమైన ముఖ్యమైన సాధారణముగా 20-30 ఏండ్లపాటునునే చాలవంది ప్రీలకు కొన్ని సంవత్సరములు తెల్లవలచుచున్నది. ఇదియొక కాలమునందలి పరివర్తనమునకు దని యొక శాస్త్రజ్ఞుడు తెలిపెను.

శ్రీ సంగీతశాల:— ఈ నెల 31-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 4-50 గంటలకు గోల్డెన్ హాల్ గాన శ్రీ. జి.వి.వి. రమణయ్య (శ్రీశ్రీ గారు (చెన్నకవిజ్ఞానము) జలక పంపం. శ్రీకవిజ్ఞాన గారు (పాలగం) పేడలు. పరివర్తనము గారు (మన్నాడుగూడి) కొనకలు. కేసునెట్టిగారు కులకునాటికి)

రామమూర్తి:— ఈ రామమూర్తి దొక రామమూర్తి దుకాణమున కే "వోకలెట్" మి కా యి దుకాణమున కొని రాజమండ్రియందుకు తీసికొని వెళ్లుచుండగా కొక దుకాణమున దొక అయ్య నా కొక్కమి కా యి నిండు అడిగెను. వచ్చెదమందు మని చెప్పిపోయి రామమూర్తి దొక సంచిని దొక మి కా యి దొక అయ్య కిచ్చెను.

ఒక గొప్ప ఉపన్యాసము:— అమరకలా విలాపిని గీర్వాణ వాణిజ్యమునాటి కాంతాశ్రమమునందు (200 సంవత్సరముల) నేడు (ఈ నెల 30 వ తేదీ కవివారము) రాత్రి 8.30 గంటలకు మహాపాపానికి బ్రహ్మశ్రీ శంకరాచార్య మహాగణపతి శాస్త్రిగారు "రామాయణము దానిచే నెల్లరికిని కలుగు బాధలు" అను విషయమును గురించి ఉపన్యసించుచును.

నీటివాడుక:— ఒకటన్న కాకిరమలను చేయుటకు 10 వేలు మొదలు 2 లక్షల గానుకువరకును నీళ్లు కావలెను. (విడిపోస్టల్ స్టాంపులకు సంవత్సరమునకు 10-14 కోట్ల గానుకు కావలెను. ఇదేసమయమున సామెలు 10 కోట్ల గానుకు కావలెను. అందున నగరములో నిండుకోట్లగులదినపు దారుటకు సాధారణముగా సంవత్సరమునకు 270 లక్షల గానుకు నీరు వ్యయమగుచుండును.

తేలియ ప్రార్థన సమాజము:— తేలి (ఆదివారము) పూర్వము 3 గంటలకు పెరంబూరులో రామవారి వారి వద్ద 15 కేల భజనమున నొక ప్రార్థన సభ జరుగును ఇప్పుడు 100 ముఖ్యవ్యక్తులు గారు ప్రార్థన సభ "వివాహము పర్యవేక్షించుచు నున్నది" ను గూర్చి యావస్థానించెదరు. విద్యార్థులకు ఆంధ్రము పెరంబూరులో ప్రార్థన తరగతి యొందును.

నెలపు:— డిప్టీ కలెక్టరు. పి. నీతారామయ్య గారికి 26-8-19 వ తేదీనండి 3 నెలలు ప్రివిలేజీ నెలపు ఇయ్యబడినది.

యవరాజుగారు:— యవరాజుగారు యాంధ్ర పరమమును నిరసించెదరు. వారికింకను వివాహము కాలేదు గాన వారు శ్రీశ్రీ గారు కుర్చీలు బల్లలు మున్నగు సామానల సభ కముగా కొన నక్కరలేదు. ఏలనన కింగునాము రాజమండ్రి రమణ చాలకొట్టలో అందరును కర్రసామానులు చాలనియక యున్నవి. వానిలో యవరాజుగారు తమకు నచ్చిన వానిని కొనిపోవుటకు తండ్రిగారి అనుమతిని బడసి రని తెలియచున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీ సమావేశము.

ఈ నెల 31 వ తేదీ ఆదివారమునాడు పూర్వము 3 గంటలకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు యానందు (7 తంబునెట్టిపేడి, కార్టెటపున మదరాసు) అవసరముగా సభ జరుగును. ఇండియా సామ్రాజ్య కాననసభయందు చుపాదింక బడెనున్న "ఇండియా టీ బిల్లు" గూర్చి చర్చించబడును. అనికార్యదర్శి శ్రీరాణం నాగభూషణం పంతులుగారు వ్రాసిరి.

మృత్యువును గెలుచుట:— ఒక నైవేదికి యధ్యక్షుడు నందు గుండ్లు తలపోసుండియో గొమ్ములోనుండియో రెండు క్యాంజర్ కులలో నుండియో గూడ దూకుకొని పోయినవి. ఆతడు బ్రతుకు నని ఎక్కువను తెలుపలేదు. అతడెట్లు బ్రతికెనని తెలియబడదు నాకృత్యమగుచున్నాడు. అతడి పురుషుడు వాండ్ర వందరి నకనాసిండుచు ఎప్పటివలె నీ వీరాగ్రగణ్యుడై వివరించుచున్నాడు. అతనిపేరు శివశంకరు దేవస్వామి మల్లాది.

కట్టాభిషేక ప్రయత్నము. పాడుకావట్టాభిషేకము:— నేడు (30-8-19) సాయంత్రం 6 గంటలకు కట్టాభిషేకశ్రీయన్నముల శేషసాయంత్రం 4.15 గంటలకు పాడుకావట్టాభిషేక కాలక్షేత్రమున శ్రీమాడు శంకరరాజ భాగవతులరకు యింటున్నట్లులో పొందబడెను. అం ప్రామాణ్యము ఎదురు 185 వ గృహమున జరుగబడును. శ్రీశ్రీ గారు లీలావిద్య ధర్మజన సంగీతధనా రికాంక్షముల కీర్తనరచిరి.

జేకాభాషన్నత పాత శాల:— తిరువాన్కూరు దివానుగారు వెట్టికావల అను గ్రామమునందు జేకాభాషన్నత పాతశాల (కన్నాడుకుల ప్రాంగణము) ను ఈ నెల 29-వ తేదీన తెరచిరి. జేకాభాషన్నత విద్యకు నేర్పుటావశ్యకమని కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారు నిశ్చయించుచు ప్రకటించిరి. దానికుల చాలాభాషలున్నవి దివానుగారు నడిచి మహారాజావారి ఛాయాపటమును బహిరంగమున రించిరి.

సి. ఎ. గజెటువత్రిక ప్రచురణ:— శతాధిక ప్రకాశనగురించి ఈ నెల 21-వ తేదీన సివిలమిలిటరీ గజెటు ప్రకటించుచు ప్రకటించబడిన వ్యాసమునందలి విషయములను ఆర్యసమాజములు తలపుచు ఖండించి వాసిరి. అందులకు గజెటు ప్రకటనమునకు గోరినది. ఈ వ్యాసమునందలి విషయములలో ఏదైనా ఆర్యసమాజముల కనుమరచుటకు నుండుట తటస్థించినచో మేముందులకు చాల కింతిలచున్నాము. అందుకులన నెవరికైన మనస్తాపముకలిగినచో మేముందులకు ప్రమాదముగోరెదమని ప్రకటించబడినది.

బాల్లిచక్రవర్తిగారి గుర్రములు:— ఢిల్లీలో కట్టాభిషేక మొనపుడు ఢిల్లీ అను నశ్వము నొక నైవికోద్యోగి శ్రీవారికి సమర్పించెను. ఇప్పుడా గుర్రము అందెనునగరమున రాజాశ్వశాలయందున్న ది. తక్కినగుర్రములయందు దప్పితికంటె దానియందు శ్రీవారికి కూర్చుంటుండు. ముల్తాను. అనుగుర్రమును పుట్టిన కాలము అందె శ్రీవారికి రోపించుచుండెడివారు. ఇప్పుడు దానికి వార్షిక్యదత్త కచ్చినది. కట్టాభిషేక సమయమున కీర్తనలు లాండు దొరతనమువారు బ్రహ్మచరిత గుర్రమును శ్రీవారికి సమర్పించిరి. అది శివభక్తలన నకాలమరణమునకు పాలు పడినది.

బాటియ విశ్వవిద్యాలయము - ప్రారంభదిన వర్ధంతి:— 2-9-19-వ తేదీ మంగళవారమునాడు మధ్యాహ్నము 3-30 మొదలు సాయంత్రం 6-30 వరకును పూనముల్లి ప్రాంగణమునందు బాగోరు భజనమునందు వార్షిక శోభనము జరుగును. బాటియ విశ్వవిద్యాలయ బోధనాకాళియందలి ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులు నీ యుత్సవమును జరిపెదరు. విశ్వవిద్యాలయము ప్రిన్సిపాలు జి. ఎన్. ఆరండేజు, ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. ఎఫ్. ఆర్. హెచ్. ఎస్, ఎఫ్. ఎన్. యాగాననస్యనించెదరు. నోటువిందు 3.30-4 ఉపవాసము 4.5.30 చాకిరించెను 5.30-6

మేరి రామమూర్తి:— ఈ రామమూర్తి కామచి శివస్వకళాశాలలోనిది. నాట్యకళయందుగూడ నీమెకు మంత్రప్రజ్ఞ గలదు. బకింగునాము రాజమండ్రిరామరాజును షేక్స్పియరు మహాకవి నాటకములందొక నాటక మతిర కాలమున ప్రదర్శించబడును. ఆనాటకమునందొక పాత్రకృతీ రామమూర్తికధించును. ఆనాటకముకు ముఖ్యులగు మిత్రులు మూత్ర మాహాస్వరించబడుదురు. ఈమె పరిశ్రమన కత్తుమరల నెన్నుచును పాత్రధారణ మొనరింపలేదు గాని యిటీకుల సుపర్యాస విధానము నభ్యసించి సారంభించినది. ఆమెకంతవర మతికిమలమని వివరముచున్నది.

వి. సి. ఎన్. పరీక్ష:— 2-8-1920 వ తేదీ లండన్ నగరమున ఇండియన్ సివిలసర్వీసు పోటీరీక్ష జరుగును. ఆ తేదీకి ఆధ్వర్యమున 24 ఏండ్లకు లోపుగా నుండకలెన. 22 ఏండ్లకు తక్కువగా నుండరాదు. యుద్ధమునందు పనిచేసినవారికి వయసు విషయమున కొంత సదుపాయము చేయబడును. దరఖాస్తులు అందెన నగరమునందున్న సివిలసర్వీసు కమిషను కలెక్టరీకి 1-8-1920 వ తేదీకి లోగా చేరకలెను. దరఖాస్తు ప్రతులను వడయటకును యితర విషయములను తెలిసికొనుటకును చెన్నపురిలోని విద్యాకాళాభిళారి (డైరెక్టరు కట్టిన యిప్పటికప్పు)కి వ్రాయవలెను. వివరములన్నియును 2-9-1919 వ తేదీన తెలుగుకు చెన్నపురి రాజభాని గజెటిలో ప్రకటించబడు నని చెన్నపురి దొరతనమువారు 26-8-19 వ తేదీన ప్రకటించిరి.

వార్షిక శోభనము:— ఈ నెల 31 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రం 4-30 గంటలకు ముఖ్యమంత్రి ప్రామాణ్య భజనమున అమరకళావిలాసిని గీర్వాణవాణి మాజివార్షిక శోభనము జరుగును. మహాపాపానికి బ్రహ్మశ్రీ శంకరాచార్య మహాగణపతి శాస్త్రిగారు వారధ్యకు కనుకనొంది సంస్కృత భాషా పాఠశాల ప్రయత్నమును గూర్చి గంభీరశాస్త్రమును నొనగుచును. హిందూ తిరులాటిక ప్రామాణ్యమునందు ప్రావిడభుమంధీకు లగు శ్రీమాన్ కడికేలు శివగారు కర్ణాటక ధర్మములనుగూర్చి యావస్థానించుచు. మా. టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు బాలరకు పుస్తకములను పుస్తకాగ్రములగు బ్రహ్మశ్రీ పండిత. టి. సోమశేక కర్మగారి బుగానకరమును వివాహము మొనరుచురు.

ప్రకృతి:— మందులతో నిమిత్తము లేకుండ నే, వ్యాధులు నిర్మూలమగు మార్గమును, లూయీ కూనీగారు కనిపెట్టిరి. ఈ వద్దతి ఆంధ్రదేశమునందు వ్యాపించుచున్నది. దీనిని మయమును ప్రజలకు ముఖ్యముగా గావించుటకు, ప్రకృతియను వర్తమొకటి దెజవాడలో ప్రయోగించబడుచున్నది. మొదటి ప్రయత్నము మాకులేదని. సంవత్సరమునకు 12 ప్రయత్నము ప్రకటించబడును. కలయకాడు దెజవాడలోని, వారిశివీ మానుమయ్యగారికి వ్రాసి తెప్పించి కొనవచ్చును. ఈ పుత్రము కూనీశివీధాంత వ్యాకరణమునకై తేనెడిక్కిన సఫలమగునయ్య, ఆంధ్రుల ప్రేమనిర్వహణమునకు తగిన పోత్సాహ మొనగుచు రనియు, విశ్వసించెదము. సంవత్సరపు చందా 1 రూపాయి మాత్రమగుటచే, ఎల్లరు తెప్పించుకొనుట కిది అందుబాటులో నున్నది.

అకుమారులు వత్రిక:— మానవత్వమును కలిగించి నందుకు అకుమారులు వత్రికావారములకు 10 నెలలు మైకు తీక్ష విధించబడినది. దానిని గూర్చి వత్రికా సంపాదకులలో కొక ముఖ్య కమిషనును కొద్దిలో ఆపించెనది. గజెటుధనా మూలము ఆపివేయవలెనని జరిగింది. మైకు తీక్షరద్దుచేయబడినది. నేడు యాపాయల జరిమానా మాత్రము చేయబడెను.

కర్మ మార్గార్థము బుద్ధుల నాట్లు తెలిపెను:—సంయమ
 రాష్ట్రముల పరిమళమువారు సామోయము చేయుటకు సిద్ధ
 ముగనున్నారు. కలకు 4 రూపాయలవంతున వందా మోక్ష
 చేసిరి. ఆనవరమైనయెడల నింకావృద్ధిచేయుదురు. దీనివిషయము
 ఇండియా గవర్నమెంటువాళ్లుగాని, వెస్టువర్ణుల పోర్టుగాని
 చూచిందు విషయము సంయమ రాష్ట్రముల పరిమళముల
 వారు తెప్పక యోచించుదురు.

The "Pioneer" understands that the officers who are being selected at home to form the new special wireless branch of the Department of Posts and Telegraphs in India will arrive in this country during the next cold weather. The new branch is to be under the general control of the Director-General of Posts and Telegraphs, but later on an advisory board will be constituted to co-ordinate the departments which regularly use wireless telegraphy.

**Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras**

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Sir Roderick Jones.

LONDON, August 25.

Sir Roderick Jones, who entertained the Indian Journalists in London, is the Managing Director of Reuter's.

British Treasury. Changes among Officials. As a Result of Reorganization.

LONDON, August 26.

Sir John Bradbury, the Joint Permanent Secretary to the Treasury, has been appointed the principal British representative on the Reparation Commission in Paris. Other changes amongst the high officials of the Treasury are also announced. Reuter understands that the changes are the result of the reorganization of the Treasury by the Chancellor of the Exchequer and the Finance Committee of the Cabinet, presided over by Mr. Lloyd George. The appointment of Sir John Bradbury is an indication of the importance of the work of the Reparation Commission. Other appointments are significant of the endeavour which is being made to cope more effectively with the control of expenditure. The three departments which have been set up in the Treasury to deal respectively with the establishments of the supply services and the General financial administration, will act under the direction of a Permanent Secretary.

A Political Sensation.

Mr. Henderson Challenged.
Alleged Disloyalty.

LONDON, August 26.

Mr. F. M. Fisher, the Unionist candidate for Wines, challenges Mr. Henderson to substantiate the statement that he was authorized to replace Sir George Buchanan. Mr. Fisher accepts the challenge of Mr. Henderson to a debate on the same platform, on the definite charge brought against Mr. Henderson by Mr. Fisher. The following is the definite charge:—"Mr. Henderson at a critical period of the war, after returning from Russia, proved disloyal to his Cabinet colleagues, and in the advice tendered in Mr. Henderson's subsequent speeches had been accepted, Germany would never have been beaten."

British Finances.

Extravagant Expenditure.
The Premier on Need for Economy.

LONDON, August 27.

The text is unofficially published of a letter which Mr. Lloyd George wrote to his colleagues on the 20th instant, drawing attention to the strength of feeling in the House of Commons in the press and in all classes of the community, on the necessity for the immediate cutting down of Government expenditure. The letter says that when public attention was angrily directed to a specific item, namely, motor-cars, it was discovered that considerable economies could be effected without injury to the public service. "The time has come," continues the letter, "when each Minister ought to make clear to those under his control that if they cannot reduce their expenditure, they must make room for somebody who can. That is the temper of the public, and it is right." The letter says that heads of department must be compelled to undertake the unpleasant duty of reducing the personnel. "The fact that the number of Government employees has hardly decreased since the war, cannot be defended. The Minister cannot hope," concludes the Premier, "to enjoy their prewar vacation until the affairs of the nation return to the normal. I realize that rest is necessary, but I trust that the Ministers during the vacation will consider the best method of carrying out this urgent appeal, and report to me in the middle of September, how they have conformed, or propose to conform, to the general desire of the nation."

Professor Patrick Geddes.

To Co-operate in Planning Jerusalem.

LONDON, August 27.

Mr. Patrick Geddes, professor of Botany, University College, Dundee, has been engaged by the International Zionist Commission to co-operate with Dr. Weizman in planning the new Jerusalem also in preparing the report of the Zionist Colonies in Palestine. Professor Geddes intends, moreover, to organize a department of sociology on behalf of the Bombay University.

G. C. B. E.

Conferred on Sir F. Sykes.

LONDON, August 27.

A Knight Grand Cross of the British Empire Order has been conferred on Major-General Sir Frederick Sykes.

Sir L. Smith's Visit to India.

LONDON, August 27.

At the request of the Government of India Sir Hubert Llewellyn Smith is about to proceed to India, with a view to reporting on the existing organisation for dealing with trade, and necessary measures for the extension and improvement of trade.

Ex-royal Engineers Officers.

LONDON, August 28.

The India Office announces that vacancies for a limited number of ex-royal engineers officers who served during

the war in, or east of Egypt, are available for service in India. The minimum period of employment is one year. The accepted applicants will hold temporary rank equalising the demobilisation rank and will receive a bonus of five hundred rupees.

Transvaal Trading Act, Indian and European Deputation to Mr. Montague.

LONDON, August 28.

Mr. Montagu receives, to-day, the mixed Indian and European deputation to protest against the Transvaal Trading Act.

Obituary.

Lord Settrington.

LONDON, August 26.

The death is announced of Lord Settrington, the heir of March, who was recently seriously wounded in North Russia.

LONDON, August 28.

The death is announced of Brigadier General J. G. Geddes.

Russia

Fighting in Russia.

General Denikin's Advance.

TAGANKO, August 25.

General Denikin has crossed the Dnieper and occupied Berislavl. Small forces, helped by the goodwill of the peasantry, are sweeping westwards and south-westwards towards Kiev. On the approach of General Denikin's forces, the population of Elizavetgrad rose against the Bolsheviks and overturned the Soviet.

Counter Revolution in Odessa.

A counter revolution against the Bolsheviks around Odessa has begun.

Fighting in Russia.

Volunteer Army in Odessa.

LONDON, August 26.

The Russian Volunteer Army has occupied Odessa. The Bolsheviks are withdrawing in the direction of Balta. A Bolshevik wireless message alleges that prior to the occupation, thirty British ships bombarded Odessa for two days, after which they effected a landing.

There appears some doubt as to which Volunteers first entered Odessa. The most reliable advisers state that the Denikinians entered, covered by the guns of the British warships, but so far as is known there was no firing. Probably the Ukrainians co-operated with the Denikinians.

Bolshevik Defeat Confirmed.

LONDON, August 26.

The War Office states:—On General Denikin's western front, the advance is continuing with great rapidity all along the line. It is confirmed that Odessa was captured by a detachment of Volunteers, who, after a two days bombardment from the Black Sea, landed and drove the Bolsheviks out of the town. Along both banks of the Dnieper, the Volunteer advance towards Kiev is rapidly progressing. It is reliably reported that the Bolsheviks throughout the whole of the Ukraine are completely demoralised.

Russia's New Army.

LONDON, August 26.

STOCKHOLM.—A message from Petrograd states that the Government has mobilised youths of seventeen and eighteen years of age.

War Prisoners in Russia.

Protection of British and French.

LONDON, August 26.

PARIS: A Swiss officer, Major Lederer, has been selected to go to Russia for the protection of British and French prisoners in the hands of the Bolsheviks.

Germany

The Occupied Rhineland.

British Proclamation.

LONDON, August 26.

COLOGNE: The new Military Governor, Major-General Clive, has issued a proclamation for bidding alteration in the German constitution as regards the occupied zone, without British approval. The object of the proclamation is to prevent precipitation of the trouble by revolutionaries desiring to establish a Rhenish Republic.

Russian prisoners of War.

Repatriation from Germany.

LONDON, August 26.

PARIS: The repatriation of Russian prisoners of war in Germany has begun.

Italy

The Dalmatian Question.

A Suggested Compromise.

LONDON, August 26.

PARIS: It is understood that a compromise on the Dalmatian question, which Italy is inclined to accept, has been submitted to President Wilson. The compromise provides that Fiume becomes Italian, but that Italy shall lease to the League of Nations for ninety-nine years a "Free Port of Fiume" and part of the harbour known as Barossa Port, which the League will administer in the interests of the Hinterland.

An Aeroplane Mishap. Two Italian Officers Killed.

LONDON, August 27.

VIENNA.—Two officers of the Italian Armistice Commission were killed in an aeroplane mishap at the Aspern aerodrome on the 23rd instant. The machine had just started for Rome.

LONDON, August 27.

ST. RAPHAEL.—The British aeroplane which is flying from London to Bombay, made a forced landing to-day near Hyeres. The machine was damaged, but the occupants were uninjured.

America

America and Peace Treaty.

Ratification in September Predicted.

LONDON, August 27.

WASHINGTON.—After conferring with President Wilson, Senator Hitchcock predicted the ratification of the Peace Treaty in September, with the aid of at least twelve Republican Senators. Shantung and all other amendments would, he said, be defeated.

Australia

Germans Deported From Australia.

LONDON, August 26.

SYDNEY.—Six hundred more Germans have been deported including several well-known wool buyers.

Belgium

Belgium and the Peace.

Treaty Ratified by the Senate.

LONDON, August 26.

BRUSSELS.—The Senate has unanimously passed a Bill ratifying the Peace Treaty.

S. Africa

Death of General Botha.

CAPETOWN, Aug. 28. 12-45 P.M.

A message from Pretoria states that General Louis Botha died suddenly at midnight from influenza.

Rumania

Allies and Rumania.

Suspension of Munition Contracts.

LONDON, August 25.

PARIS.—The Supreme Council has informed Rumania that in consequence of its proceedings, all contracts for supply of munitions of war to Rumania will be suspended and no supplies will be allowed to reach Rumania.

Dominions

The Prince of Wales in Toronto.

An Enthusiastic Reception.

LONDON, August 26.

TORONTO.—On arriving here to-day the Prince of Wales was accorded an enthusiastic reception. Forty thousand people greeted the Prince at the Toronto Exhibition, which His Royal Highness declared open. Subsequently at the Yacht Club and at the City Hall, His Highness was almost besieged by surging crowds of people desiring to shake hands. In fact the police had to be controlling the crowds.

(ASSOCIATED PRESS)

United Provinces

Cruelty to a Dog.

ALLAHABAD, August 23.

At the Allahabad High Court, Mr. Justice Ryves has admitted the application of Major G. C. Drinan, of Rue Cottage, Naini Tal, to set aside the conviction and fine of Rs. 5 inflicted by Mr. Harper, First Class Magistrate, for cruelty to his dog and to another fine of Rs. 10 for committing a public nuisance. It is alleged Major Drinan tied his dog in such a way as to cause it unnecessary pain. Police Inspector Fletcher heard terrible howling from the other side of the lake and upon looking through his field glasses he saw a dog tied up in Major Drinan's compound. As men came to the spot the dog began to howl more. Finally, being unable to stand the cries any longer Mr. Fletcher went round to the cottage. He found the Major and Mrs. Drinan sitting up with guns over the dog, which was tied below them. The dog was tied by ropes attached to traps round its neck and loins. The straps round the loins were very tightly tied. Mr. Fletcher attributed to this the pain which was making the dog howl. When he tried to interfere he was practically ordered out of the compound. The above account was corroborated by Mr. Mills, a Meerut chemist, and four boys of St. Joseph's College. Major Drinan in defence, stated the dog had been bought from a sweeper, as he wanted to shoot a leopard which was prowling about his compound. The dog had ropes round its neck. He asserted the straps were so loose that a hand could be passed beneath them and that he had previously tied up dogs in that way. He attributed the howling of the animal to the fact that it was unused to being tied up. The Magistrate in convicting him, observed:—"It was of course obvious from the fact that there were no marks of cruelty, to show that any serious act of cruelty was committed. It was also true that shikar involved a certain amount of cruelty and there were people who habitually tied dogs for panther without considering they were doing anything reprehensible. Of the moral cruelty of this I say nothing as it is no offence, but I consider it incumbent on persons doing this to take every precaution to see that animal was not caused unnecessary pain, and I consider that in this case the method of tying was unnecessarily cruel. There is another and more serious offence. It is clear from the evidence that the whole neighbourhood was disturbed for a period of something like an hour by the terrible cries of the dog. They were heard on the far side of the lake and made the people stand and stare."

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS.]

Afghanistan

The Frontier Situation.

SIMLA, August 28.

A Press "communique" says:—No large withdrawal of Afghan troops has yet taken place in the Kohat area. Deputations from the Mohmand Afrids and Wana Wazirs are reported to have gone to Matun to interview Naor Khan, but the Mahsud Malik has declined to answer his summons. There has been some sniping into our camps at Miranshah, Tank and Murfaza. There is nothing to report from North Baluchistan. The Afghan force on the Chaman front left for Kandahar on the 25th and only the normal garrisons of Spin Baldak and frontier posts now remain in this sector. The withdrawal of the Afghan detachment near the border north of Hindubagh has not yet been reported.

SIMLA, August 29.

A Press Communique says.—On the night of the 27th the Dakka camp was rather more heavily sniped than usual from the north bank of the Kabul river. Individual traders have now commenced to arrive in Peshawar and Kohat areas. Isakhel on the Bannu-Kalabagh Railway was raided by the Wazirs on the night of the 25th. Giral post on the border west of Tank was attacked by Mahsuds on the night of the 26th. They breached a wall and entered the post, but were driven out and took up a position on a low hill to north west from which they were evicted with some loss by a column the following day.

Leper Problem in India.

SIMLA, August 28.

H. E. Lady Chelmsford held a meeting at the Viceregal Lodge this evening in connection with the leper problem in India. Her Excellency addressing the meeting said.—There were between one hundred and one hundred and fifty thousand lepers in India but the disease was capable of being stamped out in 30 years if right methods were adopted.

Amendment of Leper Act.

Sir William Vincent said.—The Government would carefully examine the question of Amendment of Leper Act, provided the mission to lepers addressed them. At present a great deal of difficulty in the administration of the act, was due to financial considerations.

U. P. Government Promised Help.

Sir Harcourt Butler said that the United Provinces Government was ready to help and had already raised the subscription to four rupees per head, and if necessary they were ready to raise it still further. His Government would carefully consider any proposal from the Government of India, or from Her Excellency.

Provision of Good Houses and Nourishing Food.
Mrs. F. Oldere emphasized that the leper problem would be solved, if they could get more money to utilize in the way of providing good houses and nourishing food.

The Punjab

Kalinath Roy, An Interview.

LAHORE, August 28.

Mr. Kalinath Roy who was released from jail yesterday interviewed by a representative of the Associated Press, related his experiences in jail and spoke about the treatment of martial law prisoners. Mr. Roy said.—The treatment of some of the martial law prisoners during the last 2 months had been decidedly on a better footing than what it was in May and June. These at present comprise only 14 persons, of whom 7 have been put in the European ward and 37 in a special Indian ward. As regards the first of these, concessions are not many in fact except as regards privileges to wear their own clothes. They are practically treated as ordinary European prisoners are treated. The 37 prisoners who had been put in the special Indian ward, on the other hand, are treated considerably better than ordinary Indian prisoners are treated. They are given their own clothes, their own beddings and utensils and as regards food that is supplied to them though by no means all that it could be, is certainly superior to what is given to ordinary Indian prisoners. As regards labour also, the position of these 14 prisoners is more satisfactory than that of other prisoners inasmuch as an attempt had been made to give them some form of labour appropriate to their position in life, but as I have said these are only a small minority. A vast majority of martial law prisoners, some of whom are both literate and respectable, are treated both as regards labour as well as in regard to food, clothing etc., very much as ordinary prisoners are treated.

Asked as to how the men have taken the recent reductions in their sentences, Mr. Roy said:—I do not remember a single individual with whom I talked on the subject expressing satisfaction at the reductions made. Of course, they are grateful as they must be for the small mercies, but men who believe themselves to be innocent and have all the time been expecting immediate release as soon as things return to their normal order, cannot feel happy now that things have returned to normal order, merely because the sentences of extraordinary severity which ought ever to have been passed have been reduced to a less abnormal proportion.

Martial Law Abrogated in all Railway Lands.

A Punjab Government Press Communique states that on June last, the Government of India abrogated martial law in all areas of the Punjab where it was then in existence except on railway lands. They have now issued an order abrogating martial law in all railway lands situated in the areas to which it was applied.

A Munificent Gift.

KARACHI, August 28.

Mr. Jahangir N. Kothari, O. B. E., who, a few months ago presented to Karachi a valuable land worth about Rs 12 lakhs to make possible the creation of a handsome promenade at Clifton, Karachi, the foundation stone of which was laid by H. E. the Governor of Bombay on his visit to Karachi, has now offered through the Commissioner in Sind to provide a handsome stone pier leading from the parade to the water side at a cost of about Rs. 3 lakhs. One of the conditions of the offer is that the pier shall be named after Lady Lloyd, and it is hoped that Lady Lloyd will lay the foundation stone during the Governor's next visit to Karachi in December. Mr. Kothari is a well-known Parsee gentleman, who is acting as the Honorary Treasurer in Sind of the principal war funds, has given large sums to them and other public purposes, and distinguished himself on the closing day of the second Indian war loan by subscribing Rs. 25½ lakhs in one sum.

Bombay

Co-operative Credit Society Defalcation Case.

POONA, August 28.

A case is proceeding in the Court of Mr. G. N. Apte, 1st Class Sub-Divisional Magistrate of Poona, in which the Chairman of Pimpri-Khurd co-operative credit society is charged at the instance of Sub Inspector Kutne with defalcation. It appears that a sum of Rs. 623 was paid in by the members of the society in repayment of loans made to them but the accused one Sopana Dayaji did not credit the same in the accounts. The Secretary of the society Sawlaram Gopal Mandke is also awaiting trial on similar charges as he is believed to be implicated in the fraud. Mr. G. J. Bandiwadkar, Auditor of Poona division Co-operative Credit Societies, deposed to the effect that in January he visited Pimpri-Khurd in order for the purpose of inquiring into the causes of the arrears of loans and collecting them if possible. From enquiries he found that some of the members had paid about Rs. 623 to the Chairman in satisfaction of loans received but on looking at the daybook he found that the sums had not been credited.

Calcutta

Burma Rice For Bengal.

CALCUTTA, August 28.

The Government of Bengal has issued the following press "communique" regarding the importation of Burma rice in Bengal, the price of which has gone up in all districts:—The following facts are published for public information:—Arrangements have been made for import from Burma into Calcutta of a large quantity of Burma rice to meet the increasing demands for its consumption in the province of Bengal. Similarly arrangements are being made for an increase in the import of Burma rice into Chittagong. Meanwhile a large amount of rice is already in transit from Calcutta to the eastern districts in Bengal. Allotment for exports of rice to other provinces from Bengal during the month of September has been considerably reduced and exports of rice by the sea from Calcutta will practically cease. The condition of the August crop, which is being reaped is, on the whole, satisfactory.

Bengal National Chamber of Commerce. Annual Meeting.

CALCUTTA, August 28.

At the annual meeting of the Bengal National Chamber of Commerce to-day Raja Rishi Case Law, who presided, said though the war had ended, its baneful effects were perceptible in every direction. India was largely dependent upon foreign countries for the supply of some of the necessities of life. The high cost of raw materials restricted the manufacture and limited transport arrangements had caused a great falling off in the imports and exorbitant rise in the prices and to add to their misfortune failure of crops in many places last season had brought about a very distressful situation. The sufferings of the people had reached an acute stage and the measures that had been adopted by the Government fell far short of the requirements to cope with the evil. He regretted that in the report of the Franchise Committee only one seat had been allotted to the National Chamber and expressed the hope that adequate representation be given to them. Continuing the speaker said that it was gratifying to observe that liberal provision had been made in the imperial budget to meet the urgent railway requirements. He suggested that the Government should adopt the policy of earmarking the net railway earnings for railway improvements. Trade had hitherto been suffering from chronic shortage of wagon and serious anomalies were found to exist in the matter of their supply.

A Sequel of Peace.

CALCUTTA, August 29.

Since the recent release of prisoners in connection with the signing of the peace treaty there was a heavy increase of crime in Calcutta. A number of street robberies and burglaries were reported and the authorities had reason to believe they were due to the large number of bad characters in the city. During the last few days the police raided different parts of northern Calcutta and re-arrested some 70 released prisoners under Section 55 Criminal Procedure Code, and they will be sent up for trial in due course.

Calcutta High Court.

Long Vacation.

CALCUTTA, August 28.

The long vacation of the High Court commences from to-morrow and homeward bound passengers by this evening's East Indian additional overland express include the Chief Justice of Bengal, Justices Newbould, Greaves and Cumming and the Advocate-General of Bengal.

Mysore

Electric Power Supply. Increased Demand.

BANGALORE, August 29.

With a view to meet the increased demand of electric power supply from Kolar Gold Fields and as additional supply is required for industrial purposes in Mysore and Bangalore cities the Government of Mysore have given general administrative sanction of Rs. 32,92,000 of which 11,48,081 is allotted for replacing all small turbines reported to be obsolete and 21,43,919 for rearranging and extending the capacity of the Cauvery power plant from 22,650 to 30,600 Horse Power.

Burma

Rangoon Rice Market.

RANGOON, August 28.

The rice market to-day dealt in January to April business at Rs. 347-8-0. Control prices rule all current business.

Indian News.

About and Around.

The total subscriptions for the new Indian loan up to the 25th instant are Rs. 16,29,58,100, inclusive of Rs. 11501, 600, in the shape of war bonds.

The total subscription for the new Indian loan up to the 27th instant, are Rs. 16, 78, 00, 500, inclusive of Rs. 1, 34, 32, 425, in the shape of war bonds.

Mr. S. Sinha, Barrister-at-Law (Patna) has been elected Additional Member, Imperial Legislative Council, in succession to Mr. Krishna Sahay.

The Bombay Government have created the temporary appointment of a Deputy Director of Industries, and have appointed Mr. S. N. Zinnar, I. C. S., to hold it temporarily.

The General Superintendent, Eastern Telegraph Company, reports the following delays in transit of cablegrams:—Bombay to London, full rate 3 days, deferred 4 days; London to Bombay full rate 1½ days; deferred 4 days.

The Committee appointed to investigate into the prison administration of India and of the Penal Settlement at the Andamans, will, after visiting the United States and Philippine Islands, arrive in India about the end of November and will reach the Punjab towards the end of March, 1920.

Major Malik Umar Hayat Khan Tiwana (Punjab), has been nominated an Additional Member in succession to Mr. Mian Mahomed Sufi, and Mr. J. J. Hullah, Officiating Secretary, Revenue Department, Government of India, has also been nominated an Additional Member of the Imperial Legislative Council.

The appeal filed by the editor of the Akhbar newspaper in the Judicial Commissioner's Court at Lucknow, against the sentence of ten months' simple imprisonment for slander, was dismissed on Wednesday. The sentence of imprisonment passed in the lower court on the publisher of the paper was commuted to a fine of Rs. 1,000.

According to the present arrangements H. E. the Viceroy will leave Simla about the 19th October, and will visit Patiala and the Phulkian States, afterwards proceeding to Dehra Dun and thence to Delhi for the Chiefs' Conference. His Excellency will pay a visit to Lucknow about the middle of November, and will carry out his tour in Southern India as already arranged. The Viceroy will spend about three weeks in Calcutta in the cold weather and will visit Benares on his return journey to Delhi about the middle of January.

The Governor-General in Council has appointed the following gentlemen to be a Board of Special Referees to report on applications received under Section 9 of the Excess Profits Duty Act, 1919, from persons in the Madras Presidency:—(1) Mr. A. J. McWaters, C. I. E., I. C. S., Chairman; (2) Mr. W. S. Watkins, of the Inland Revenue Department; (3) Mr. M. Jamal Mahomed Sahib (on the nomination of the Southern India Skin and Hide Merchant's Association); and (4) Mr. F. E. L. Worke, partner, Messrs. Walker and Co., Madras.

At the forthcoming session of the Imperial Legislative Council, Mr. B. N. Sarma will move.—(1) That a Committee be appointed to enquire into the following matters and report at an early date.—(a) The adequacy of the food production of the country to supply the legitimate needs of the people, (b) with proportion, if any, of the population in British India, is unable to procure sufficient food, either owing to lack of food supply, or of pecuniary inability to purchase it? (2) that the headquarters of the Government of India be permanently located in one place, and that a suitable centre may, if necessary, be selected for the purpose.

Mr. E. Hudson, I. C. S., Collector of Poona, was on the 28th instant engaged in hearing evidence in the case in which Mr. Byramji Puddumjee, owner of a house situated in Cantonment limits, is charged under the Cantonment Code with failing to comply with the orders of the Cantonment Magistrate requiring him to demolish his house at No. 4, Victoria Road, in a certain given time. The accused in the case was fined Rs. 25 by the Collector in the first reference by the Cantonment Magistrate in regard to the same house but being dissatisfied with the decision he appealed to the High Court, which upheld the Magistrate's orders as the order had not been complied with. The present proceedings were instituted on the question whether a further fine was not deserved. Counsel for the defence argued that the house had now been demolished. The case was postponed.